

7468

ועדת החקירה - מלחמת יום הכיפורים

י ש י ב ה ק ל " ג

1.8.1974 - בוקר

הער: תה-אלוף דב חמרי

אתה תה-אלוף דב חמרי?

היו"ר אגרנט:

כן.

חמרי:

אתה מצהיר בהן צדק לומר את האמת.

היו"ר אגרנט:

מצהיר.

חמרי:

העדות שלך היא סודית והדיון הוא סודי.

היו"ר אגרנט:

מוכן.

חמרי:

מדוע לא הופעה בפעם הקודמת?

היו"ר אגרנט:

לא קיבלתי זימון לועדה. קיבלתי זימון לועדת

חמרי:

חקירה בלשכת הרמטכ"ל מבלי לדעת שזאת ועדה אגרנט,

ללא זימון בכתב. לא ידעתי איזו ועדה, חשבתי שזאת ועדה מהד שעוסקת בפרשיות

אנאלוגיות קרב, ביקשתי שחרור מרל"ש הרמטכ"ל והוא אמר לי שאני משוחרר. לא היה

לי מושג שאני מוזמן לועדה הזאת. רק לקראת הפעם הזו קיבלתי זימון בכתב

וחתמתי עליו.

אתה היית כמלחמה סגן מפקד אוגדה 162?

היו"ר אגרנט:

כן.

חמרי:

ספר לבו, בבקשה, כמה פרטים על קורות חייו, מהי נולדת והיכן, החינוך שלך והפרטים הצבאיים.

היו"ר אגרנט:

אני יליד 1936 בקיבוץ עין-חרוד. החגיגתי לצה"ל ב-1954. שרתתי ביחידה צנחנים עד סוף 1963.

תמרי:

מ-1963 עד 1967 שרתתי ביחידה מיוחדת של חיל המודיעין. במחצית השנייה של 1967 ובמחצית הראשונה של 1968 השתלמתי שנה בארה"ב בקורס פיקוד ומטה של המרינס, הנהחיס של ארה"ב, בקונטיקו כמדינת וירג'יניה. בין השנים 1968 - 1969 שרתתי כסגן מפקד חטיבה כצנחנים. מהמחצית השנייה של 1969 ועד היום אני משרת כחיל השריון. השכלתי היא תיכונית.

הדרגות שלך, היכן עברת אותן?

היו"ר אגרנט:

אבל את כל הדרגות לפי הסדר, לא החמצתי כמעט אף אחד. שימשתי בחפקידים של מ"כ, סמל מחלקה, מ"מ צנחנים ומ"מ סיור, הייתי מפקדת פלוגת צנחנים, הייתי מפקד גדוד צנחנים, סגן מפקד חטיבת צנחנים, מפקד חטיבת טנקים, הייתי סגן מפקד אוגדה, וחקופה קצרה מאד סגן מפקד גייסות שריון. היו עוד כמה חפקידים, אבל אלה הם העיקריים.

בכנצל:

אתה כעת בחפקיד זה?

לא, כרגע אני מפקד אוגדה 162.

תמרי:

זה שינוי מאז ראינו אותך לאחרונה.

ידין:

כמה ימים אחרי שהייתם אצלי העבירו אותי.

תמרי:

שרתתי בסיני שלוש וחצי שנים. מתי?

היו"ר אגרנט:

מחילת 1970 עד חקופה קצרה לפני המלחמה, ואחרי המלחמה - עוד כחצי שנה.

תמרי:

ספר לנו מה היה עם אוגדה 162 בימים 7-8 לחודש
אוקטובר.

היו"ר אגרנט:

כמיטב יכולתי.

תמרי:

יחידות ראשונות של האוגדה עברו את הקו הירוק
בין רפיח לאל-עריש ב-7 לחודש בשעה 2.30 לפנות בוקר, כאשר אני נעתי ראשון עם
קבוצת חלוץ קטנה על מנה להגיע למרחב בלוחה, לאחר שסח כינוס והיערכות לאוגדה
ברגע שכוחות האוגדה יצטרפו. אא

הגעתי לבלוחה בשעה 6.00 בבוקר. קיבלתי פקודת

השעות

מצב בין 6.00 ו-6.30 מהאלוף קלמן מגן שפיקד באותו זמן על הגיזרה. בשעה 7.00
פגשתי את הכורה הפיקוד של מפקד האוגדה כ-20 ק"מ מזרחית לבלוחה. עידכנתי אותם
במצב.

מפקד האוגדה עוד לא היה.

היו"ר אגרנט:

בשעה 7.00 פגשתי את מפקד האוגדה כ-20 ק"מ
מזרחית לבלוחה.

תמרי:

במשך כל היום של ה-7 בחודש, עד שעות הערב האוגדה
כינסה את כוחותיה שזרמו על הציר שמרפיה לבלוחה, ואני אישית עסקתי בהנעת
הכוחות וחלוקת שטחי הכינוס וההיערכות במרחב בלוחה.

סליחה, מה המספר שלך ביומן האוגדה כאלחוט?

ידין:

.41

תמרי:

לקראת ערב מצב כוחות האוגדה היה כדלקמן:

חטיבה 460, שהיחה לאחר 24 שעות של קרבות קשים

במרחב קנטרה, חפסה שטח בגיזרה הדרומית של האוגדה, שבמפת הקוד של אותה תקופה
זה באזור הצירים "כרטיסן" ו"מאדיס".

7471

ועדת החקירה - ישיבה קל"ב

בס

- 10 - 4 -

1.8.74 - בוקר

הער: הא"ל דב חסרי

חטיבה 217, שהצליחה לרכז עד הערב את עיקר כוחותיה,

התפרסה בין קנטרה לכלוזה ודרומה לכביש בלוזה קנטרה.

חטיבות 204 ו-11 עדיין היו בשלב של ריכוז הכוחות.

חטיבה 500 היתה פרוסה ותקועה על ציר הכביש בין

אל-עריש לבין רומני.

גדוד סיור 189, ללא סנקים, השייך לאוגדה 252

נמצא על ידי, באופן מפתיע, מזרחית לרומני.

במשך הלילה שבין 7 ל-8 בחדש עשינו שלוש פעולות

עיקריות.

אח"כ רשמה יע

יע.

7472

ועדת החקירה, ישיבה קל"ג

1.8.74, ישיבה בקר

הער: חת-אלוף דבא חמרי

ד. חמרי:

האחד, המשך רכוז הכוחות בפתיחת פקקי התנועה

על כביש אל-עריש בלוזה; פעולה שנייה הייתה נוהל

קרב להתקפה אוגדתית עם שחר ה-8/10; הפעולה השלישית, כהיקף קטן

זה מפגש לחלוץ חיילים שיצאו ממעוזים בגזרת קנטרה.

עם שחר ה-8/10 האוגדה תקפה מצפון מזרח לדרום מערב, מאזור כלוזה

לכביש הרוחב לאזור האי אל-בלאח, פירדאן ובהמשך יעדיס נוספים, דרומית

לכביש טסה-איסמעליה.

בשעות הבקר המאוחרות, בשעות הצרים, בצדע בצעו

חטיבות 460 ו-217 התקפות לכוון הפירדאן, וכולם נכשלו.

החל משעה 4 עד שעה 6 לערך, כוצעה התקפה מצרית על חטיבה 500 ו-460

ו-217, התקפה משני כוונים. כוון אחד מדוואר סואר וטוסן לכוון

חמוטל, חמדיה על חטיבה 500 ומכוון איסמעליה והפירדאן על חטיבות

460 ו-217. התקפות האלה הסתיימו עם חשיכה.

עם חשיכה נערכה האוגדה לאורך כביש החת"מ.

שנקרא אז ציר חז'זית. כאשר חטיבה 217 באגף הצפוני ו-460 במרכז

ו-500 באגף הדרומי. החלה כהתאבגנות, חלוקה, חמוש ופנוי נפגעים.

אלה עיקר האירועים ל-7 ו-8 לחודש.

דיון:

אולי לפני שחהיינה שאלות הייתי רוצה שתסביר

לי בקצרה, קלמן באותו יום, שהוא מופיע הרבה מאד כרשת הקשר,

בשיחות עם מפקד האוגדה, איפה אתה היית ואיפה כל אחד מהם היו?

ועדת החקירה, ישיבה קל"ג

1.8.74, ישיבת בקר

הער: תח-אלוף דב חמרי

7473

ד. חמרי: מפקד האוגדה פקר על כל האוגדה. קלמן

ברגע שמפקד האוגדה הגיע לבלוזה, הוא קבל את

הפקוד על קלמן ועל כל מה שהיה בגזרתו. לקראת ההתקפה שלנו ב-8 לחודש, פוצלה הגזרה, בגזרת בלוזה הוקפפה לקלמן, כאשר הושארו לו חטיבות 204, 11 וגדוד הסיור של אוגדה 162 ובנגוד לאותו גדוד סיור שספרתי שהיה של 252 ונקלע לבזרתנו. כך שהיו שתי גזרות נפרדות ב-8 לחודש. אני כלילה שבין 7 ל-8 לחודש, עיקר הדברים שעשיתי זה להוציא את חטיבה 500 שהייתה חקופה כפקק בלחי יאומן, ממזרחה לרבעה, ובערך עד נחל ים. זה מזרחה לרומני כ-10 ק"מ. היה באזור הזה פקק תנועה שלקח לנו, לקבוצה קצינים במפקדה האוגדה עד 2 לפנות בקר להצליח להעביר קדימה את חטיבה 500, ובזה עסקתי כלילה. ב-8 לחודש, במשך כל היום,

ד"ר נכנצאל: סליחה, מה הוא הפקק הזה ?

ד. חמרי: הפקק הוא היה בעצם משלוש סיבות: -

סיבה אחת, שהכביש הוא צר; סיבה שנייה, שרשת הנפקים שלנו - נקודות הפקוח על החעכורה - התגייסה עם אגד התחזוקה שהתגייס אחרון ובין האחרונים. כבג הגיוס הזה לא המהיר, לא יכולנו לפרוס, לא היה לנו עם מה לפרוס ולא היה פקוח הישעים על הציר הזה בכלל. הפקוח היחיד שהיה ב-7 לחודש עם הליקופטר, ראש המטה של האוגדה, טסנו ונסינו את הגדודים שמצאנו לחדרך אותם ולמנוע פקקים.

ידין: מי היה ראש מטה האוגדה ?

ד. חמרי: ראש המטה היה אל"ם עמי אגאצא (ראדיאן).

ועדת החקירה, ישיבה קל"ב

1.8.74, ישיבה בקר

הער: חת-אלוף ד. תמרי

7474

ד. תמרי: סיכה שלישית, שחסיבה 217 ירדה על מובילים.

רוב הכוחות ירדו על שרשראות, כאשר מובילי הטנקים

פרקו את הטנקים ברומני, התחילו לנסוע בחזרה, הכביש לא היה מסוגל

להכיל תנועה מובילי טנקים למול התנועה שזרמה מאל-עריש.

ב-8 לחודש, התפקיד שאני מלאתי היה להימצא למעשה

מאור ראשון, בסביבות 5 בבקר, התפקיד שאני מלאתי להמצא לסירוגין בחפ"ק

של מפקד האוגדה, במרחב המידי של הכוחות הלוחמים, לצרכי הכוונת הכוחות

ופתיחה הצירים. מדי פעם בפעם ססתי בהליקופטר מסוג אלואט בקו לחימה

ונחתתי ממש ליד המגד"ים, אני האחרון שבקרתי את אסף יגורי לפני

שנכנס להסתערות ונפל לשבי.

אלו היו הפעולות העיקריות. היו פעולות שונות אחרות שהשתתפתי בהן,

ידין: אני רק שואל, להחמצאות דקע, שאלה,

אני רואה שרוב החקשורת בין 4.30, 5, 6 בבקר,

בין האלוף הפקוד והאוגדה שלכם היא דרך קלמן?

ד. תמרי: אני יודע מה היחה הסיבה. האסיבה היחה שלא היה

קשר טוב, קשר רדיו בין אלוף הפקוד לבין מפקד האוגדה

וקלמן ישב בכלוזה בחדר המלחמה, ויש שם אנטה ענקית של 70 מטר והקשר

בין חפ"ק אלוף הפקוד לבלוזה היה קשר איתן וטוב כל המלחמה.

ידין: ואיך היה הקשר בינך וכין קלמן, ביניכם, הרי הוא

היה צריך להעביר אליכם הודעות.

7475

ועדת החקירה, ישיבה קל"ג

1.8.74, ישיבת בקר

הער: חת-אלוף ד. תמרי

ד. תמרי: החמ"ל בבלוזה, מכחינה אמצעי קשר, היו לו אמצעי קשר כאלה שיכל לשמוע ולדבר איתנו בצורה בהחלט טובה. וכמובן עם הפקוד. הוא היה המסר, גם שמעתי מאלוף הפקוד שהוא פשוט לא היה יכול להתקשר, אלוף הפקוד פעם החקשר איחי כשהייתי במטוס, ובקשר ממני להעביר הודעה לברן, למפקד האוגדה, גם כן בגלל קשר לקוי.

ידין: לך היה אלואט, אתה אומר שאתה הגעת גם עד אסף יגורי בסביבות הפירדאן, כמה זה טיסה משם, בכלל מכל השטח שאתה התרוצצת בכקר, אל אום חשיבה, או אל שדה התעופה של אום חשיבה.

ד. תמרי: אני מעריך שלפחות חצי שעה.

ידין: מכחינת השמיים זה ניהן היה לבצוע ?

ד. תמרי: אני טסתי כחורן מיגים.

ידין: אבל אחס הייתם נמוכים כמובן.

ד. תמרי: גם הם, כולנו.

ידין: אבל ססתם.

ד. תמרי: טסנו.

ידין: כלומר, אפשר היה לגשת לאלוף הפקוד ?

ד. תמרי: אפשר.

ועדת החקירה, ישיבה קל"ג

1.8.74, ישיבת בקר

הער: תח-אלוף ד. חמרי

7476

היו"ר אגרנט: אתה יכול לתאר לנו כשהחלתם לחקוף
המהלך היה מצפון לדרום ? מה קרה ?

ד. חמרי: מצפון מזרח לדרום מערב.

(במפה) מה שקרה הוא שהפקודה של מפקד האוגדה
היחה לא להחקרב ולא ליצור מגע עם התעלה, לשמור מרחק מהתעלה.
וזאת לאור הלקחים של חטיבה 460 מ-8(שישי) לחודש בלילה ובין
ה-7 לחודש. לכן ההתקפה התנהלה בכורן כזה ואחר כך לכורן הזה.
כלומר, עד כביש החת"מ מערבה לכביש חת"מ, ציר חזיזיח, בלי להגיע
לכביש התעלה. תוצאה ההתקפה הזאת בשעות הבקר, ששתי החטיבה 217
ו-460 שהוכנסו ראשונות להתקפה לא יצרו מגע עם כוחות אויב ניכרים
יצרו מגע עם מספר סנקים ועם כוחות קדמיים של החיר המצרי ולא היה
להם שום קושי להתגבר על הכוחות שנתקלו בהם והחטיבות התייצבו
מערכיה לכביש החת"מ.

ד"ר נבנצאל: נאמר משהו מיוחד בנוגע למעוזים ?

ד. חמרי: בשלב זה לא. חטיבה 500 עדין לא נכנסה למגע
משום שנעה דרך ססה ופניה מערבה לכורן המוטל ציונה
ונוזל. דווחים כתוצאה מזה שהחטיבה לחפ"ק האוגדתי היו שההתקפה
הולכת טוב, אין קשיים מיוחדים.

לנדוי: מה היחה המשימה של ההתקפה הזאת ?

ועדת החקירה, ישיבה קל"ג

1.8.74, ישיבת בקר

הער: תח אלוף ד. תמרי

7477

ד. תמרי: להחקפה הזו היו שני יעדים אפשריים, עד כמה שאני זוכר.

ראשית לנקות את השטח אל התעלה, מבלי להתקרב ממש

לתעלה. בשלב יותר מאוחר להמשיך את ההתקפה דרומה עד דוור סוואר, מצמר.

לסקוב: להגיע פיזית, או גם כן לשמור מרחק?

ד. תמרי: אני לא זוכר שנאמר להגיע פיזית, אבל כאן אני רוצה

להכניס הערת ביניים. את הפקודה שנתן ספקד האוגדה

למח"טים, בלילה, בסביבות 2 לפנות בקר ב-7 לחודש, אני לא הייתי נוכח

ולא מח"ט 500. הסיבה היא שאני עסקתי בהוצאתו מהפקק, לכן לא אני הגעתי

ולא הוא הגיע לקבוצת הפקודות. כך שהאינפורמציה שלי היא לא הייתה ממש

מפי המפקד.

ד"ר נבנצאל: כל התקדמות בכיוון לשטח שבו נמצא האויב נקראת החקפה?

ד. תמרי: אפשר להחקדם אל האויב וליצור איתו מגע.

ולא הייתי קורא לזה חקפה. ברבע שאנחנו רוצים

להסמיד אותו, להוציא אותו מן המקום, הייתי קורא

לזה החקפה.

ד"ר נבנצאל: הרווח אמר שההתקפה הולכת, האם זו הייתה החקפה?

ד. תמרי: האמת היא שלא ידענו איפה נמצאים המצרים.

ד"ר נבנצאל: זאת אומרת שלא ידעתם אם אלה כוחות עיקריים או כוחות

משניים?

ועדת החקירה, ישיבה קל"ג

1.8.74, ישיבה בקר

הער" תח אלוף דבא חמרי

7478

ד. חמרי: היה ברור שאלה לא כוחות עיקריים, אלה כוחות קדמיים של המצרים.

ירי: אני רוצה ככל זאת להכין דבר אחד. המשימה, אתה הבנת, לפחות אחר כך, כי לא היית בקבוצת הפקודות, לטהר את הכוח המצרי, או להשמיר במלים אחרות, מערבית לכביש החח"מ עד לקסיקון, ואחר כך אחה אומר לנוע לקראת מצמד ואולי, אני יכול להזכיר לך, יכול להיות גם לצלוח. אולי אתה מוכן להסביר לי, אנחנו פה בעדויות שמענו וכוחים, בין המושג שהפקוד הבין שהפקודה היא לנוע מצפון לדרום, והאוגדה כאילן הכינה שהתנועה היא ממזרח למערב. מה פה בדיוק העניין.

ד. חמרי: אינני יכול להכהיר שום דבר בין הוכחות שבין אלוף הפקוד לבין מפקד האוגדה. אני יכול להכהיר מה האוגדה עשתה. לי זה נראה מוכן שבהערכות שב-2 לחודש זאת הייתה צוּגָה של התקפה, ופרוע? חטיבה 460 שאני אישית הכנסתי אותה להערכות באזור הזה,

ירי: כלוזה?

ד. חמרי: זה לא בכלוזה, רכזנו אותה על ציר מאדים כרטיסן עם כוח קטן קדימה, כמחריע, למאדים 44, ועם כוח מחריע אפילו באזור כפילו או נואס. כדי שיהיה לה מרחב התרעה.

ועדת החקירה, ישיבה קל"ג

1.8.74, ישיבת בקר

הער: תח-אלוף דב תמרי

7479

ד. תמרי:

217 ב-7 לחודש נערכה כאזור מרתף, אצילות, דרום

כאזורים האלה. 500 ערין היתה פה. והצלחנו להוציא

אוהה רק ממש לאור ראשון בבקר ה-8 לחודש, ולחקוף עם שלוש חטיבות בגזרה

הזו, מאזור מרתף לאורך כביש החת"מ אין מקום אפילו לפרוש ל שלוש חטיבות.

וההתקפה המתבקשת מאליה היתה את 460 להכניס על מאדים ועל ספונטאני

ואכן כך היא נכנסה; את 217 מצפון לדרום; ו-500 הגיעה קצת באחור

נעה על כביש הרוחב על כרטיסן חוף כוננות, ואני הסברתי את זה למח"ט ולמג"דים

להכנס לפי הצורך, או במאדים, או בספונטאני, והסתבר שלאחר מכן, יותר מאוחר

מצבאאאאא מפקד האוגדה הכניס אוהה לטליסמאן ואיסמעליה.

ירין:

חגיד לי כההעברה הזאת זה במגמה להגיע למצמד,

החזוזה הזאת יותר דרומה מה משמעות התנועה הזאת.

השלב הראשון הכנחי, היא עתודה, התנועה הזאת דרומה, זאת היא הדרך הכי

נוחה מכחינת החקדמות להגיע למצמד.

ד. תמרי:

להגיע למצמד.

ירין:

כלומר המגמה היחה להגיע למצמד.

ד. תמרי:

שחי אפשרויות, או לאיסמעלייה או למצמד.

ירין:

כן, אבל עד שהגיעה לצומת הזה,

ד. תמרי:

עד ססה.

ועדת החקירה, ישיבה קל"ג

1.8.74, ישיבה בקר

הער: חח-א לוף דב חמרי

7480

ידין:

גם למצמד וגם מערכה לאיסמעליה. אבל כל המגמה הזאת של התכנית היא באמת להגיע לקראת התנועה דרומית יותר, ולא לקראת השמדת הכוחות מצפון לדרום. זה היה התפקיד העיקרי.

ד. חמרי:

נכון, הפקודה ל-500 הייתה ללכת דרומה חוץ פשיטת אצטגת התנועה, לא תזוזה קדימה. חוץ כדי תנועה.

ידין:

עכשיו דבר שלישי. אם הבנתי אותך נכון, מי שתשכ או אם אתם תשכתם שאפשר לנוע בין כביש החח"מ ולקסיפקון עם שלוש חטיבה מצפון לדרום או אפילו עם שתי חטיבות מצפון לדרום, זה היה בנגוד לתנאי הערכת והשטח של האוגדה.

ד. חמרי:

לדעתי זה נראה לא בדרך נכונה לעפעיל שלוש חטיבות במקביל לאויב בגזרה צרה, אין אפשרות לפרוס, אזור כלוזה היה צפוף, את חטיבה 500 לא העברתי דרך כלוזה, העברתי דרך הכביש הזה.

ידין:

כן, אני שואל אותך, כי לפי תפיסה זאת, אני רוצה להכין, את המושא צפון-דרום. אני מכין שאלה שהשתמשו כמושג צפון דרום רצו ליצור כאן סיטואציה שהם תוקפים את האויב כאגף שלו כל הזמן, האויב הלא מהקדם ממערכ למזרח והכוונה היא היות והכוחות לא די תזקים לממנע מהתקפה חזיתית לכאורה אלא לבוא אליו כל הזמן כאגף. לקפל אותו מן האגף.

ועדת החקירה, ישיבה קל"ג

1.8.74 ישיבת בקר

הער: תת-אלוף דב חמרי

7481

למעשה מה שנעשה כאן, כלפי 460, שהחקפה היא
מלכת חצי מהאגף ויותר מהחזית.

ידין:

חצי מהאגף לא הייתי אומר, שבשלב האלה אחרנו
אצל המצרים מה זה אגף ומה זה חזית. הם נעו מזרחה
מהעלה.

ד. חמרי:

התכנית הזאת של עצם התנועה של 460 | הנוע מצפון
מזרח לדרום מערב ו-217 פחות תנועה מצפון לדרום
ו-500 בכלל נמצאת בעורף, כשהתחלתם את התנועה ב-8 בבקר כערך, אפילו
קודם, היא דווחה לפקוד? ומי היה תפקידו בצנורות המטה לרווח כל הזמן?

ידין:

תפקיד הרווח א היה של ראש המטה עמי באגף רדיאן.
העיקרית שהיתה כאותו יום, לא כל אותו יום אבל
בזמן החקפה שהיה עליה, היתה פה, כאזור הזה מזרחית לרומצי.

ד. חמרי:

המשיכה ת.כ.

העד - תא"ל ד.חמרי

ידין:

אני שואל אותך, מפני שאותו הקשר-הבלתי-קשר שהיה באותו בוקר לאלוף הפקוד עם ברן, והוא מקבל דוחים באמצעות קלמן. נאמר לו שם שהוא מתנהל לפי התכנית, ששתי חטיבות נעות מצפון לדרום, וזו גם התכנית. מה זאח אומרת מצפון לדרום? אני יכול להקריא לך אם אינך יודע, את הידיעה הזו: "הם (זאח אומרת הפקוד) קולטים את הפקודה של מפקד האוגדה לכוחות: 2-1 היכון לחזרה!" מי זה 1?

ד.חמרי:

ה-1 זה 2,217, 2 - זה 500 ו-3-פחם - זה 460.

ידין:

"1 ינוע קדימה במטרה להתחבר עם חזיון ופורקן, במטרה להתחבר עם זנגוריל. בשטחים ממערב יהיה שייך ל-2. נועם בזהירות". לפי זה יוצא דבר אחר ממה שאמרת. אתה אמרת ש-500 נמצאת כרזרוה ו-460 ו-217 צריכים לבצע את ההתקפה. לפי הפקודה הזו, הפקודות הם ל-400 ו-500. איפה 260? מה שאמרת זה נכון, אני מדבר על הקליטה הזו.

ד.חמרי:

אין לי הסבר. אני פשוט לא יודע.

ידין:

זה לא מתקבל על הרעת?

ד.חמרי:

לא. 460 כהתקפה הזו באה לידי כסוי בשטח. ראיתי אותה נעה.

ידין:

אנו יודעים שהיא נלחמה ו-500 היה מאחור. איך חפרש זאח, כטעות או מה?

ד.חמרי:

אני חושב שזו טעות, אין לי בסחון. אני רוצה להזכיר ש-217 נעה בעצם קצת מאחורי 460.

ידין:

לא חשוב, אבל אלה שתי החטיבות אשר צריכות לנוע כביכול כדי לבצע את המשימה?

ד.חמרי:

כן.

ידין:

אז במקום: 1-2 היכון לחזרה, 1 דרומה ו-2 מערבה, צריך להיות 1-3?

7483

.32.

ת.כ.

ועדת החקירה-1.8.74
ישיבה קל"ג - בוקר

העד - תא"ל ד.חמרי

ד.חמרי:

צריך להיות 1-3.

ידין:

יכול להיות שזה מה שמישהו קלט וזה נתן לו פושג על המקום?

ד.חמרי:

יכול להיות.

ידין:

ככל אופן, איך לדעתך היה הפקוד צריך לקבל את התכנית שלכם? האלוף ברן חזר מהפקוד לקראת חצות או קצת קודם,

לאחר שסוכמה התכנית ששואב ומקיים קבוצת פקודות כערך ב- 200 - 1.00. בכל אופן לקראת 7.00-6.00 התכנית מגובשת והם זזים. הפקודה ב-07.50 היא:נוע. איך! הפקוד צריך לקבל את התכנית?

ד.חמרי:

האם אתה שואל מה צריך להיות הנוהל?

ידין:

קודם כל מה צריך להיות הנוהל.

ד.חמרי:

הנוהל צריך להיות שיטנה מפקדה עיקרית ובמפקדה העיקרית יש רדיו-טלפון ואפשר להחעדכן, הפקוד יכול להחעדכן במפקדה העיקרית, יכול להאזין לרשת המבצעים האוגדחית, ואם הוא רוצה הוא יכול לרדת גם לרשת החטיבות, ולדעת מה קורא בקמת החטיבות. לפי מיטב ידיעתי לא היה בשלבים האלה, וגם לא כל המלחמה קצין קשור פקוד דרום באוגדה, דבר שיכול היה לעזור, אם קצין הקשור היה לוקח את הכניות האוגדה ומציג אותן בפקוד ומעדכן את הפקוד. בפועל, עד כמה שידוע לי, הפקוד התעדכן במהלכי האוגדה ב-8 לחודש בשתי דרכים: האזנה לרשתות ושיתות בין מפקד הפקוד לבין מפקד האוגדה.

ידין:

מצאתי את השיחה שרציתי קודם לצסט. יש כיומן החמ"ל של

פקוד הדרום שיחה בין ברן לקלמן קרוב לשעה 4.00, וקלמן שואב הפדיע לו, ואני אקריא לך מה שכתוב פה: "ברן תכנן דרומה עם שלוש חטיבות בשני צירים, או צפונה עם אחת ולרדת עם שתיים עד לאגם המר". איך אתה מפרש את זאת.

ד.חמרי:

נדמה לי שהפירוש הכי נכון הוא שזה בכוון הזה (מצביע על המפה), ממרחב בלוזה דרומה עד דוור סואר. כולם קראו לכך צפון-דרום, למרות שכאשר נכנסים לקירוט של החטיבה, חטיבה אחת נעה כך (מצביע כוון), חטיבה אחת נעה כך (מצביע כוון) וחטיבה אחת מצפון לדרום.

הער - תא"ל ד.חמרי

הכוון הכללי היה מצפון לדרום. 500 בסופו של דבר היתה כאן והגיעה לכאן (מצביע).

במילים אחרות, פירוש הדבר שכאשר אומרים לכם להגיע מצפון לדרום, הכוונה היא מכלוזה לדוור סואר, והבעיה

ידין:

אינה איך לנוע פה ושם.

ל+א אמה.

ד.חמרי:

כאשר אומר אומר לנוע שלוש חטיבות בשני צירים, או צפונה עם 1 ולרדת עם 2.

ידין:

הוא אינו יכול לרדת צפונה עם 1. 2 צירים, אני יכול לחשוב על ציר מאדים ועל ציר ספונטני, אם כי גם זה לא

ד.חמרי:

לגמרי מיישב את העניין.

האם יכול להיות שהוא מתכוון לציר הקוחב וציר החת"ס?

י/3
לשאלה:

יחכן שהוא מתכוון לציר הרוחב ולציר החת"ס.

ד.חמרי:

אני רוצה שתבינו נכון: כל מה שהיה לי בשלבים האלה

זה ג'יפ, פקשה+גזז בצורה בה האזנתי לקשר, התעדכנתי ופעלתי, היה לי די קשה. רוב היום כילחתי בג'יפ ובאלואט.

ידין:

אני יודעים מה קרה. אנו מנסים לראות מה קרה בדרגים שונים. בנקודה זו אני מסכם: כאשר האוגדה קיבלה הוראה כללית: נוע מצפון לדרום, בלא להצטרב לקו המים, עם מגמה לדוור סואר, האוגדה יכלה להבין שהמטרה הכללית היא להגיע לדוור סואר. אאף להגיע, מותנה בשטחים, בטופוגרפיה ובפריסה של החטיבות.

כן.

ד.חמרי:

לפי דעתך לא יכול היה מתקבל על הדעת לקחת שתי חטיבות ולנוע על קו החת"ס מערבה, ולכן האוגדה שהיתה בצפון,

ידין:

כעזרה לחלוץ ממילנך, היא שתנוע, היא שתנוע פחות או יותר בין חת"ס ללכסיקון.

420 חנוע בשני צירי הרוחב במשמעות הזו.

הער - תא"ל ד.תמרי

צירי אורך.

ד.תמרי:

ידין:
אתה קורא להם צירי האורך - מערבה, ו-500 שהיא עתודה, ובסופו של דבר יכולה להגיע בכבוש הרוחב יותר בקלות, מבלי להתערב עם אחרים, או לאיסמעיליה או למצמד, וזה ברוח צפון-דרום במסמעות הכללית. כך אתה חושב?

ד.תמרי:
כן. גם לא היה מצב ברור של מגף של האויב, שאתה יכול לנוע לאורכו.

ידין:
חברי (לנדוי) שואל שאלה שגם אני רוצחי לשאול, אך זוהי שאלתך: איך מכצעים בתנועות כאלה את המשימה, כשכתוב הכוחות בין לטהר את/כביש החת"ם לבין החעלה מבלי להתקרב לחעלה?

ד.תמרי:
אפשר לטהר רק את הכוחות שנמצאים הייתי אומר במסופע כ-3 ק"מ מזרחית לחעלה. אי אפשר כצורה כזו לטהר עד החעלה.

ידין:
אני לא מתכוון לטהר עד החעלה. יש לכם הוראה מהפקוד לא להתקרב לחעלה. אני מתכוון לגזרה מכביש החת"ם עד לכסיקון.

ד.תמרי:
החקפה כזו יכולה לטהר לא יותר מאשר 3-4 ק"מ מזרחית לחעלה.

ידין:
אני מבין, מלכסיקון בערך עד החעלה לא מטהרים, וזה גם בנגוד לפקודה, אבל בכל הגזרה כאשר מתקדמים ממזרח למערב עם 460, ו-217 ישנה מצפון, אני רוצה להבין איך הארמס לעצמכם את המשימה של השמדת כוחות.

העד - תא"ל ד. תמרי

אני רוצה להגיד איך חארתי זאת למעשה:
החטיבות לא נעו על הכבישים. החטיבות התפרסו.

ד. תמרי:

460 היחה משני צדי מאדים וספונטני. הן היו פרוסות ממש בחולל בתנועה
למגע ברוחב רב עם שני גדודים. 217 אותו דבר, זו לא היחה תנועה לאורך
צירים בשורות. זו היחה פריסה רחבה בשטח. כאשר סמתי מעל הגדודים של
217 באזור הזה, הם היו סופנים מערבה ודרום-מערבה בפריסה רחבה. ~~היה~~

נתקה היה מצפון לדרום?

ידין:

הוא היה פרסס. גדוד אחד שלו, גדוד 19, היה של

ד. תמרי:

460, ונשארו רק שני גדודים, הגדוד של נתן פיראן

והגדוד של אסף יגורי, את המספרים איני זוכר, והם היו פרוסים לכוון
דרום-מערב, כאשר הבחנתי בהם. כל התנועה באותו יום, פרט ל-500 שעה ~~שהתפרס~~
מאחור, היחה תנועה בפריסות רחבות, ועל-ידי זה הם יצרו התקלות עם טנקים
ועם חי"ר של המצרים.

כלומר הכוונה היחה...

ידין:

זה אמור היה להח, שכל אויב בלא שניתן לאתר אותו,

ד. תמרי:

אשר נמצא מעבר ללכסיקון, שנחקל בו - הוא

יושמד. אני רוצה לומר שהתכנית הזו התבססה על טופוגרפיה השטח שליד התעלה,

שהוא שטח, ואין בו כמעט חוואי קרקע כולטים. הוא שטח סח, פרט לאזור

דקלים או דיונות חול קטנות, והשטח מתחיל להיות שטח שולט ומחרומם כלפי

מזרח, מחחום של שניים עד ארבעה קילומטרים מזרחית ללכסיקון. כוונת

מפקד האוגדה היחה שנשאר/על השטח השולט, ולא נרד ^{שבו אין לנו שום יתרון.} לשטח נחות/ וזה פחות

או יותר תואם שטח והמרחק שלא להגיע עד/טילי הנ"ט מהתעלה או קרוב

לתעלה. זה פחות או יותר מתאים.

לנדוי : ז"א בסופו של דבר נעשו החקפות חזיתיות ולא החקפות מהאגף הצפוני?

ד.תמרי : לא. נעשו החקפות גם מהצד הצפונה וגם מהאגף חזיתית.

ידין : אם אני מבין נכון, אחה אומר כך: המגמה להשמיד את הכחות,

נעשית על ידי החקפה כפולה: אחת מהאגף מצפון לדרום ואחת מצפון-מזרח

לדרום-מערב שזה חצי אגף חצי חזית? אאאאאאאאאא

ד.תמרי : כן. ובו-זמנית.

ידין : האם זה היה בו-זמנית?

ד.תמרי : אני חושב שכן. אני לא יכל לאמר אם שתי החטיבות נעו אותו דבר

בו-זמנית. הפקודה היתה: בו-זמנית.

היתה שאלה של מר נבנצל, האם זאת החקפה. זאת החקפה שאחה מחפש

את ההתקלות. לא ידענו בדיוק איפה המצרים. הכחות חיפשו את ההתקלות והם באמת

נחקלו, אבל נחקלו בכחות קטנים, משום שהמצרים לא עברו בשלב הזה, א לא היו

להם כחות גדולים מספר קלומטרים מזרח לחעלה.

ידין : באיזה שלב פחאוס קבלתם משימות להגיע ל"חזיון", ל"פירדן"?

זה כבר בשלב שאחה מחרוצץ ממש בשטח ?

ד.תמרי : כן. אני מעריך. זה ניתן לבדוק ביומני המלחמה. אני מעריך שזה

ב-9.00 או קרוב ל-9.00 בבקר.

ידין : מה הבנת אחה? שזה שינוי מהתכנית הראשונה?

ד.תמרי : כן. זה שינוי. עד כמה שאני אאאא זוכר, אאאא מה שאני

הבנתי - ואני מדבר לא רק על השעה הזאת אלא גם בשעה שלאחריה -

הבנתי שזה הולך טוב, אולי המצרים בורחים, אולי אין עמידה שלהם, אולי יש

שהתנועה

ידיעות אאאאאא הזאת של האיגדה גרמה להם לשינוי חכנית. אאאא

ידין: לא הייתה בעיה של המעוז עצמו להציל את האנשים?

ד.תמרי: לא כך הבינתי, שהשינוי של האוגדה בא אך והק על מנת לפתור

את הבעיה של שני המעוזים. היה ברור לי שזה "מוצר לווי",

זה גם הודגש שיכל להיות שיש שם אנשים. נדמה לי שאלוף הפיקוד אישית אמר

ברדיו - עד כמה שאני זוכר - שכאשר אחס מגיעים לשם תביאו בחשבון שעטויים

להיות שם אנשים שלנו.

אבל, מהר מאד התברר לי, שלא זה המצב, כי אני בהליקופטר ראיתי

את המצרים, באותו שלב, כחות אצאא אעוליס ממזרח. ראיתי טנקים של המצרים.

לסקוב: באיזה שעה?

ד.תמרי: אני מעריך שכבר בסביבת 10.30 - 10.00. הייתה לי חמונה באזור

שממזרח לעיר באלת, יש כאן חוררות דקלים. זה משני צדי ערוב.

זה צפונה מערוב. אני דיווחתי את זה גם למח"ט 460 שנחתתי על ידו עם

ההליקופטר, והוא אמר לי: אני יודע, אני רואה. וגם למפקד האוגדה שנחתתי לידו

יותר מאוחר. אני ראיתי כחות.

ידין: אז איך הבנת את התנועה הזאת לפירדאן פתאם?

ד.תמרי: בהתחלה, הבנתי שהכל תקין. אחרי זה, הבנתי ולא הסכמתי. אני,

אישית, זה נראה לי לא טוב. אני מוכרח להודות על חטאי, שאלוף

הפיקוד ניסה לתפוש אותי ב"אלואט" ולאמר לי מה להגיד למפקד האוגדה בקשר.

אני החלטתי לא לאמר לו את זה ברדיו, למפקד האוגדה, ולהמתין עוד כמה דקות,

עד שאני אנהח לידו ולשוחח איתו. ואז, שוחחתי איתו וגם הוא לא היה מאושר מהרעיון.

לנדוי: אתה קבלת את הידיעה בהיותך בהליקופטר? שאלוף הפיקוד?

ד.תמרי: כן. אבל, זאת לא הייתה הודעה ראשונה. אלוף הפיקוד נסה מספר

פעמים להעביר את ההודעה הזאת, להדגיש את ההודעה הזאת.

ואתה האזנת להודעה הזאת? לנדוי :

אני האזנתי. ד.תמרי :

לאיזה הודעה האזנת? היו"ר אגרנט :

הודעה לחקוף את "חזיון" ו"פורקן" ולעבור לצד שני, ד.תמרי :

להעביר כחות קטנים לצד שני, על גשרים שלהם וכו'.

אני מניח שאחס מודעים לפקודה הזאת. בחרתי שלא להעביר את ההודעה הזאת כלשונוה ברדיו, היות והיחי במטוס, אלא לחכות שאנחת ליד מפקד האוגדה ולשוחח אתו פנים אל פנים.

יכלת להאזין לאלוף הפיקוד? נכנצל :

רק כאשר הוא נכנס לרשת האוגדתית, כי הפקודה הזאת ד.תמרי :
היחה ברשת האוגדתית. אלוף הפיקוד נכנס לרשת האוגדתית.

זה רשת אל-תוט? ידין :

רדיו, כן. ד.תמרי :

ז"א, גם המצרים קלטו? האורטית? סכנית יכולים לקלוט? ידין :

סכנית, יכולים לקלוט. אם קלטו או לא - אינני יודע. ד.תמרי :

זה לא טלפון וזה לא סילון? ידין :

זה לא טלפון ולא סילון. אחד הדברים שאני עשיתי ד.תמרי :
באותו בקר, אני החרוצתי כמו שד בהליקופטר וכג'יפ,
לחפש את הרדיו-טלפון, הוא הלך לאיבוד, כי הוא זח"ל; והחולות זה לא טוב בשכילו
ומפקד האוגדה נע בנגמשים ולא היה לו רדיו טלפון לפיקוד, והרגשתי שזה מפריע לו
בניהול הקרב.

אבל, אלוף הפיקוד מעביר את הפקודות ברשת האלהוטית, שמשמעותן לחקוף את "חזיון", להעביר כחות וכו' וכו'?

ידין:

הפקודות האלה מהסוג הזה, היו כלן כרדיו, אם ברשת פיקודית ואם ברשת אוגדחית.

ד. חסרי:

אבל, שאתה רואה כחות אויב, זה לא סוד גדול כשביל האויב, הוא יודע. למי יכלה לדווח את זה? רק למפקד האוגדה? אתה לא יכלת להגיע לפיקוד.

נכנצל:

כן. אני לא יכל להגיע לפיקוד, זה גם לא מתפקידי, אני לא יכל להתערב ולנהל שני חפ"קים.

ד. חסרי:

זה מודיעין.

נכנצל:

את המודיעין הזה אני גם ספרתי למח"ים שנחתי על ידם ולמג"דים שנחתי לידם, וחידדתי את אסף יגורי לפני שהוא יצא להתקפה, ואת מג"ד נחן פירן. דיווחתי מה שאני רואה, למפקד האוגדה.

ד. חסרי:

פה אנחנו קבלנו לכאורה עדויות סותרות. מפקד 217

ידין:

איננו בארץ ולכן שאלנו את סגנו, אלוף-משנה גיורא חייקה.

ההתרשמות שלי, שלכאורה היתה איזה סחירה; מפקד 460, גבי עמיר, אומר שלאחר

שנכשלה ההתקפה שלו הראשונה בציר חרוכ ומצבו היה קשה, אז הופיע נתקה עם

משימה לחזור פחות או יותר על אותה הפעולה, מכוון אחר. 460 אומר שהוא אמר לנתקה:

"שמע, אל החקוף את המקום הזה. אני רק עכשו נכשלתי קשות". הוא אומר, שכאילו

נתקה הסכים אחר פחות ודיבר עם מפקד האוגדה, ומפקד האוגדה אמר: "כן, אבל זאת

המשימה". לא אסף יגורי ולא הסגן בכלל יודעים שניתנה כאן עצה כזאת. הם אומרים,

שהם למעשה הגיעו והתחילו לחקוף מבלי שהם ידעו ש-460 צטטאצ נדפקה.

היות ואחה אומר, שירדת בהליקופטר פחות או יותר

באותה סביבה, מה לפי דעתך, ידע זה וידע זה?

ד. חמרי: אני חושב, שנחקה ידע מה קרה לגדוד של גבי. מה ידעו

המג"דים שלו באותו רגע, אינני יודע. אני כמעט

משוכנע, שהוא קיבל את המסייג' מגבי שהתקפתו נכשלה, לא רק שהתקפתו נכשלה אלא איפה

יש טנקים, איפה יש אויב, מאצא נתן לו תמונת מצב מה קרה לו.

ידין: אהה ידעת את ההיסוסים של גבי על הפעולה של נתקה?

ד. חמרי: ידעתי את ההיסוסים של גבי וידעתי את ההיסוסים של

מפקד האוגדה, וידעתי את ההיסוסים שלי.

ידין: מה היו ההיסוסים? חתאר לנו.

ד. חמרי: אולי אני אחן משפט סיכום ותוכלן לפתח שאלות לבעיה זאת.

אני חושב, שהיו שתי אפשרויות יסוד: 1) לקחת את כל

האוגדה, למעט אולי 500, אם כי גדוד של 500 הגיע לגבי עמיר, ולקחת את כל האוגדה

צפוף ככל שזה יהיה וללכת על הפירדאן בו-זמנית מכל הכוונים, עם אויר ועם

ארטילריה, שלא היה לא אויר ולא ארטילריה. אפשרות שניה: זה לנסות בזהירות,

לראות איך זה הולך. מה שבוצע בשטח, זה התקפות לא חטיבתיות, אלא גדודים,

מסתייעים באש של גדודים אחרים, אבל בסופו של דבר את ההתקפה לא ביצעו חטיבות

אלא גדודים מחוץ חטיבות. וההתקפות האלה לא הצליחו.

אני יכללהעריך - זה חכם שלאחר מעשה - שלוא היינו

הולכים כל האוגדה, עם כל מה שהיה לנו בבת אחת על הפירדאן, היה יכל לקרות אחת

מהשחים: או שהיינו מצליחים ומתישבים על הפירדאן וראש הגשר המצרי שם ^{היה} מתחטל כלו

מאצא או כמעט כלו. אפשרות שניה היא שלא היינו מצליחים, ואז ספק אם היחה

אוגדה 162 בהמשך. אפשרות שניה, כפי שאמרתי, ספק אם אוגדה 162 היתה נשארת

בסדר כח סביר להמשך הלחימה.

אג 7492

סיוע ארטילרי היה באותו יום, שתי סוללות שנלחמו

כבר מ-6 לחדש. זה כל מה שהיה. אני מעריך, אני לא כל הזמן הייתי בחפ"ק.

בהתקפה על "חזיון" לא קבלתם סיוע ארטילרי - 143?
לסקוב:

אני לא חושב שקבלנו מ-143. אני אפילו לא יודע
ד.חמרי:

איפה היא הייתה.

האלוף אמר שהוא נתן הוראה לאאאאא ישיר ה לארטילריה
ידין:

של 143 לסייע.

אם מזה היו פגזים בשטח - אני לא התרשמתי. אבל אני
ד.חמרי:

לא יכל לאמר בודאות. יש לי כאן עודנקודה אחת: לדעתי,

אאאאאאאא היו לנו, ממפקד האוגדה ועד המח"טים, היו לנו היסוסים וחטר-רצון

ללכת למקום שערב קדם אפרנו שאח זה אסור לעשות - אסור להכנס ^{עד}ממש/החעלה בשלב הזה,

ופחאום מ"סויץ" אורר" להכנס עם הכל לחעלה; זה גרם להיסוסים בכל הדרגים.

ההיסוסים הללו הובאו לאלוף הפיקוד?
ידין:

לא שמעתי שיחה שיכולה להצביע שאלוף הפיקוד קיבל אח
ד.חמרי:

ההיסוסים.

ז"א ההיסוסים היו בפנים.
ידין:

נדמה לי, ואני ממליץ שזה יבדק ביומן המבצעים, שמפקד
ד.חמרי:

האוגדה אמר לאלוף הפיקוד: יהיה שם אויב.

ביומן האוגדה אתה מחמצא יותר טוב. אולי חעיין
ידין:

ביומן האוגדה ברגעים ובשעות האלה של השעה הזאת שהיא

קריטית, כי אינני מממצא בדיוק מי אמר למי, מה השיחות ההולכות שם.

אג

ד. חמרי:

ב-9.25 אומר אלוף הפיקוד - זה על שאלה אשר נשאלה
קדם - הוא אומר למפקד האוגדה: "חשוב שהתנועה דרומה
תזרום בלי הפסק עד "מצמד".

ידין:

יכל להיות שהוא מכין, שזה מצפון לדרום?

ד. חמרי:

יכל להיות.

ידין:

זה עדיין לפני שעמיר קיבל את הפקודה ללכת ל"חזיון"?

ד. חמרי:

זה לפני
אא אאאא, מפני שאני רואה בשעות לפני כן אני רואה
פה שב-9.30 קצין האגם אָאָא של האוגדה אומר לגבי עמיר:
"המסימה להוציא אנשים מ"חזיון". אבל 42 מפרש את דבריו ומחקן: "המסימה קדם כל
להטמיד כל האויב אחר כך להגיע ל"חזיון".

ידין:

זה מה שכאן הודגש ב-9.25 103 אל 40, זה אלוף
הפיקוד: "חשוב שהתנועה דרומה תזרום בלי הפסק עד "מצמד"?
נכון. זה בסביבות 9.25.

ד. חמרי:ידין:

אז איך זה מסתדר, איך אתם הבנתם "לנוע דרומה עד כמה
שאפשר מהר ל"מצמד", מצד אחד, ומצד שני לתקוף את "חזיון"?

אחרי רשמה אא

7494

ידין: יש לי הצעה, אינני יודע אם זה נראה לכם. הייתי רוצה להציע
לעד שיקרא לנו בקול רם את השיחות באוגדה ~~ששעה~~ כערך מסעה
חשע עד עשר, בלי ~~לש~~^ו ובלוי מספרים, עם שמות אמיתיים, ויסביר לנו מה נעשה שם.
לסקוב: הייתי מעוניין מ-9.10 עד 11.15.

ד. תמרי: ~~ש~~+ כ-9.05 אומר מפקד האוגדה לגבי עמיר: "נמצא עם חלק
בזנגוויל."

אני חושב שיש כאן טעות, וזהו דיווח של גבי עמיר למפקד
האוגדה. "נמצא עם חלק בזנגוויל, חלק שני צפונה". אני מניח שחלק הוא גדוד, כי
היו לו שני גדודים.

ידין: זה 40 אל פחס? אתה חושב שזה צריך להיות להיפך?

ד. תמרי: כתוב 40 אל פחס. אני מעריך שזה להיפך. כשאקרא את המסך
השידור ואפשר יהיה להבין. "נמצא עם ~~של~~+ 3 (זו צריכה
להיות יחידה מישנה של גבי עמיר) עד ציר חכיבה; עם ערוב צפונה (גם זו יחידה
מישנה) צפונה ממרור, ונתקל במעט כנדים (הכוונה לטנקים)."

לסקוב: זו כבר תכנית ההתקרבות לחיזיון?

ד. תמרי: כן. "כדאי לנסות להפסס מערכה (הכוונה למצרים או לטנקים האלה),
מחכים לניסיון של חיזיון ואחר לקחת יותר אויר".

לסקוב: כל גדוד נע על ציר אחד?

ד. תמרי: כן.

ידין: אתה חושב שאת זה אומר גבי לברן?

ד. תמרי: כן.

אני אומר למישהו: "40 נמצא בשטח באזור בורוסלב". כנראה

שמישהו שאל אותי איפה נמצא מפקד האוגדה, ואני משיב לו. הוא נמצא קדימה כל אותו
יום וראה את הקרב. כאן כתוב בטעות שאני אומר זאת ל-40.

7495

+@+@+

ב-9.09 מפקד האוגדה מודיע למח"ט 500: " מקוט (פה מילה לא ברורה) נכנס לספונטני ומשם דרומה לחזיזית, הפרישה לכיוון... "יכול להיות שלא קלטו טוב את ההודעה, אבל הוא מסביר למח"ט 500 איפה הכוחות פרושים. " אחד בין שניהם נכנס גם כן בספונטני, בתחילת הציר, אלמנט בספונטני. 50 (לא ברור) יצא ממאדים. 40 אומר להתקדם יותר מהר עד" - וכאן הידיעה נקטעה. אני מניח שלא קלטו.

לספוב: זה גדוד של 500 שהתחיל לנוע מערבה?

ד. חמרי: אני מעריך שכן.

ידין: חראה לנו בשטח, בבקשה, את הידיעה של 09.09.

ד. חמרי: ספונטני - כאן, חזיזית - כאן. כנראה רצה להכנס יחד בכיוון כזה.

יכול להיות שהשידור מהיחס לגדוד שנלקח מ-500 ונמצא על

כביש הרוחב.

ב-09.17 קצין אג"ם של האוגדה מודיע לנתקה, מח"ט 217:

"כוונתו של 40 להביאך מול מצמד (דור פואר) על ידי כך שתשפרו שטחים שולטים בחמוטל (מילה לא ברורה) לחמדיה. ציר התנועה שלך: חזיזית ומזרח. קצר ככל האפשר. לכל היחידות האחרות תנתן פקודה". כלומר, הוא יעדכן את היחידות האחרות. "תנתן פקודה לפנות לך הציר. פקודות לביצוע הקבל בהמשך. סוף".

ידין: אם אני +@+@ מכין נכון, הוא אומר ל-217 שהכוונה הכללית

להגיע מהר לדור-פואר ולהתקדם לכביש החתם, יפנה לו את

כביש החתם.

ד. חמרי: כן.

ידין: אני רוצה פשוט לקרוא ולהכין את התכנית של ברן. אני מכין

עכשיו, תנועה דרומה לשני צירים. אם נעזוב לרגע את גבי,

שהוא מזיז כאילו את 500 פחות או יותר על כביש הרוחב דרומה, ועכשיו לפי זה

217 על כביש החתם עד כמה שאפשר דרומה, למצמד, והוא אומר שהוא מפנה לו את הציר.

7496

ד. תמרי:

אני יכול להעריך שלכרן הצטיירה תמונה כזאת: להשיג שטחים

שולטים עד מספר קילומטרים מהתעלה. לא היחה לו כוונה

להתקדם יותר מזה. המשימה הסופית שלו היא להגיע למצמד. את הגיזרה הזאת

הוא משאיר למישהו אחר, הוא משאיר לקלמן, ומשאיר לו גם גדודים מ-217. כינחיים

יש עליו כל הזמן לחץ להכנס לחיזיון. מול חיזיון יש לו 460.

לסקוב:

הוא מדלבג את 217 ל-460, מפנה לו את הציר דרך 143?

ד. תמרי:

כן. בסופו של דבר זה לא בוצע.

ידין:

המשימה העיקרית היא מצמד. חיזיון זה דבר צודדי. לקראת

חיזיון יש לו 460. לכן ל-217 הוא אומר הוא אומר: אתם תנועו

למצמד כמה שאפשר יותר מהר לציר החתם, אני מפנה לכם את הציר. זה נכון?

ד. תמרי: כן.

ב-9.20 קרן מבקש את הגדוד שלו, כנראה. פאס+ שואל אם הוא

יכול לקבל את היחידה שנשארה בחתם, והוא מקבל חשוכה שלילית. 9.23, אלוף

הפיקוד שואל את ברן מה התכניות, ואומר לו באוחה תשרורת: "לפני המעבר (לפני החצייה)

רוצה להשמיד כל כוחות האויב שחדרו ממילנו דרומה" (כלומר, מקנטרה דרומה).

הוא מוסיף ואומר כעבור שתי דקות, אני לא יודע אם זה היה לאחר שתי דקות או מיד

בהמשך, הוא אומר: "חשוב שהתנועה דרומה תזרום בלי הפסק עד מצמד". זאת אומר

אלוף הפיקוד גונן לברן.

ידין:

אני כבר התכלכלתי. הוא אומר לו באוחו רגע: חשוב שתנוע למצמד

אבל התעסק עם מילנו?

ד. תמרי:

לא. כוחות שנמצאים ממילנו ודרומה. מילנו זה אצלו קו צפוני,

ומס דרומה עד מצמד. כלומר, לפני המעבר ~~המעבר~~ להשמיד כל

כוחות האויב שחדרו ממילנו דרומה.

ידין:

המעבר הכוונה בדוור סואר?

ד. תמרי:

כן כנראה. כי מיד אחרי זה נאמר שחשוב שהתנועה דרומה תזרום

בלי הפסק עד מצמד.

7497

לסקוב: האם לא קדמה לזה פנייה של ברן לאלוף הפיקוד: "רוצה לעבור

את חיזיון, יש לי ארטילריה, השאלה מה רוצים בחיזיון -

רק לפנות או לעבור?" וגונן אומר: "מה החכניות? תפנה ממילנו עד... אם לעבור אז לעבוד שם". זה היה ב-9.23.

ד. תמרי: אני לא רואה את זה אצלי. כאיזה שעה זה היה?

~~התשובה~~

ידין: זו הקלטה בין אלוף הפיקוד וברן. יכול להיות שזאת רשת אחרת?

ד. תמרי: יכול להיות שזו רשת אחרת.

ידין: כלומר, אז ~~לפי~~ עכשיו, כאשר אתה קורא את זה, אתה בדעה שלפי

התשדורות האלה ברן יכול להכין שבעצם הכוונה להגיע עד כמה

שאפשר מהר לדוור סואר ושם לחצות.

ד. תמרי: כן.

ידין: לפני המעבר תסמיד כל מה שאפשר וחנוע. חיזיון זה חפקיד נוסף?

ד. תמרי: כן.

ידין: אתה אומר שלמעשה זה לא כוצע, כי כשנתקה התחיל לזוז דרומה

המצב אצל גבי היה רע.

ד. תמרי: כן, השחנה החכנית. נתקה הופנה לכיוון _____.

ידין: בגלל זה שהמצב אצל גבי לא היה בסדר?

ד. תמרי: בגלל שההתקפה לא הצליחה, והייתה פקודה לחקוף שם ולעבור.

שהעסק מסתכן אפשר לראות בתשדורת ב-09.43, 5 אל פחס.

5 זה כח סיור של 460, של גבי, מודיע למפקד האוגדה: "נמצא במגע הדוק וכבד,

קודם קידום (או קרוב) אליהם, מופגז מאד, באזור על יד סימון של חורשה". זו

הדקליה. זה כח סיור של גבי מודיע ישר לברן.

ידין: יכול להיות שאם ~~לשם~~ קלטתם את זה.

ד. תמרי: יכול להיות שנכנס לחדר האוגדחי. 5 מבקש גם ארטילריה וגם

מטוסים.

7498

מה זה לנסג? ידין:

אני לא יודע מה פרוש המילה. ד. חמרי:

הידיעה ב-9.43, שמפקד הסיור מודיע ישר לברן, היא ברשת ידין:
אוגדתית?
ברשת אוגדתית. ד. חמרי:

ההאזנה אצל אלוף הפיקוד יכולה לקלוט את זה? ידין:

יכולה, היא יכולה להאזין עד פלוצח הסנקים האחרונה, אם היא ד. חמרי:
מאזינה לרשת האוגדה.
כלומר, ב-9.43 מגיע דיוון ראשון שאצל גבי, ~~אם~~ לפחות אצל ידין:
יחידה אחת, המצב קשה.
יש אויב, יש התנגדות, יש ארטילריה, יש שם עצמה. ד. חמרי:

ב-9.42 קצין אג"ס אוגדתי פונה עלי ואומר: "מבקש ל
ליצר קשר עם 2 (זה קרן, חטיבה 500) 1 שלנו (זה גבי) נמצא בלחימה מדרום ל
לזנגוויל בקרב אש הדוק". אני מניח שזה גרוד 19. "יחידת מישנה כהנועה ל
~~אצל~~ ^{על} ציר ספונטני. ברגע שיגיע להכרעה, דווה. לא להוריד דרומה עד שיעבור, ל
והכל תקין אצל פחם".

לעכב את הגדוד? לסקוב:

לא לרדת עם חטיבה 500 דרומה מהכרעה, עד שיסתכר שאצל ד. חמרי:
גבי הכל בסדר. זה הסימן הראשון שאני רואה שמעכבים את ל
ההליכה השוטפת למצמד.

7499

העד: ח"אל דב תמרי

ידין: מה זה 103 ל-40 09.53

תמרי: זה אלוף הפיקוד למפקד האוגדה, שיצור מגע מהיר עם "חזיון", ללכת וליצור מגע עם "מיסורי" באזור "חמדיה".

יש יחידה של 2, מבקש לעשות את המשימה העיקרית באזור "מצמד". כלומר, אלוף הפיקוד לפי ידיעה זו ~~מבקש~~ אומר לעשות שני דברים/ בו-זמנית, הוא רוצה ליצור מגע עם "חזיון" ורוצה ללכת ל"מיזורי" על מנת להגיע למשימה ב"מצמד".

ידין: 2 זה אריק?

תמרי: לא 2 זה חטיבה 500.

ידין: זה מדבר אלוף הפיקוד? (תמרי: כן.) "יש יחידות של 2" (תמרי: כן.).

תמרי: הוא כנראה מפנה את חשומת לכו שיש לו עדיין לחטיבה 500....

ידין: מי אומר את זה?

תמרי: אלוף הפיקוד למפקד האוגדה. זה מה שאמרתי. "אלוף הפיקוד אומר למפקד האוגדה שיצור מגע עם "חזיון", לרדת וליצור מגע עם "מיסורי" באזור "חמדיה". יש יחידה של 2, לעשות את המשימה העיקרית באזור "מצמד".

יש כאן דבר מעניין ב-10.05. קצין האגם הפיקודי פונה אל מפקד האוגדה ואומר: "יש סימנים קלים של התחלת התקפלות, להגיע במירב המהירות, גם כל הכוחות, מ'מילנו' עד, קסטה' ולהגיע למגע ולהשמיד לפני שיסחלקו".

לסקוב: זו תצפית או האזנה או זה דיווח מהפיקוד?

תמרי: זה דיווח מחפ"ק הפיקוד. אני לא יודע איפה זה "קסטה",
אני לא זוכר שם כזה.

43 (קצין המבצעים האוגדתי) אומר ל-42 (קצין האגם

האוגדתי): "מצב גשרים קיימים, לשרוף שנים (או נשרפו שנים)", אני לא חושב
שזה חשוב.

ב-10.21 מודיע 103 (אלוף הפיקוד, גורודיש) לברן:

"צריך להיערך בצד הפנימי של "חזיון", קח את 'מדליון'. (ידין: זה הגדוד של חיים
ארז) ב, חמדיה' ו, קישון' (כלומר, דרום-מזרח לאיסמעיליה) יש כוחות של 2 (זה
של קרן) האם יכול להשתמש בציר, עכביש' (ציר; עכביש' הוא הציר הזה היורד מטסה
לכיוון "מצמד").

ידין: סלח לי, אולי פה 2 זה אריק, כי בטרמינולוגיה של הפיקוד
2 זה אריק. ולכן הוא מבקש רשות. להשתמש בציר "עכביש".

תמרי: כן, זה יכול להיות. והוא כנראה מעדיף שהכוח של
ברן יבוא מצפון, כי אריק ערוך ממזרח למערב.

אלוף הפיקוד מודיע למפקד האוגדה ב-10.24: "מחכוון
להטיל בקרוב הרבה מאחזים קטנים במערב". אני מעריך שפה הכוונה לצלוח, כפי שאני
זוכר הוא אמר בקשר "אפילו עם מחלקה לחפוס ממערב לגשר, ממערב לחעלה על ראש הגשר",
על הגשרים שיש למצרים.

ידין: מה זה "להודיע החכוצות ולהחארגן" בסוף אותה ידיעה?

תמרי: אני לא יכול לפרש את זה.

ב-10.26 קצין האגם הפיקודי מעדכן את מפקד האוגדה על

מקומות של יחידות של אריק "גם ב, יוקון' יש 2 שלנו".

ב-10 (לא כחובות הדקות), (ידין: זה בין 10.26 ל-10.31).

ברן מודיע לנחקה דו"ח מצב: "בגיוזרה הדרומית מצב שקט, כנראה שנפגעו עוד 3 כלים
 - - - - במרכזית - 3 (זה גבי) השמיד כ-10 - 12 סנקים, א 3 נסשו כרגע". הוא
 כנראה מדווח על הפגזה קשה.

ידין: 1 מדווחם על הפגזה קשה, זה נחקה.

חמרי: נחקה' כנראה מדווח על הפגזה קשה. וכאן מפקד האוגדה
 מודיע לנחקה להשאיר גדוד אחד לקלמן, יחידה אחת לקלמן
 ולרדת לדרום. הוא ירד עם שני גדודים והשאיר גדוד אחד.

לנדוי: בידיעה שקראת מה זה "הגיוזרה הדרומית"?

חמרי: הגיוזרה הדרומית זאת גיוזרה האוגדה, זה גבי עמיר.

לנדוי: שם מצב שקט?

ידין: אולי הכוונה לאריק?

חמרי: אני חושב שלברן לא היתה כדיוק חמונה ברורה מה קורה

אצל גדוד 19.

לסקוב: אני חושב שהגיוזרה הדרומית זו הגיוזרה שמדרום ל-275,

זה שקלמן מחזיק. זה הגיוזרה שנחקה נע בה לפני שנכנס

לגיוזרה של גבי.

חמרי: כ-10.32 אומר ברן לגבי דו"ח מצב: "יש כוונה להכנס

מהר לתזיון' ולעבור לצד השני.

ידין: הוא עונה לו "הכוונות מרוחקים לפניכם"...

חמרי: זה אני לא בטוח, כי פה יש ידיעה שנקטעה...

לסקוב: כשהוא אומר "דוח מצב", זה פקודה שגבי ידווח לו דו"ח

מצב?

חמרי: אני חושב שכן, זה היה הסגנון שלו, הוא היה רוצה

לקבל את התמונה.

ירין: ומיד הוא עונה לו: "1 ינוע...".

חמרי: "1 ינוע לכיוון "מרור", משם ל-207 (207 זה סגול),

207 יש עדיין מצב (?) , יש היצמדות לתכנית לרדת

ל"מצמד". הוא אומר לנתקה ללכת ל"מרור", 207 זו נקודת ציון בשטח, שהיא דרומית

לכביש טסה - איסמעיליה.

בשעה 10.43 אומר קצין האגם הפיקודי לברן "אחרי, מיסורי"

רוצים שתעבור בשלושה מקומות".

ירין: "תעבור" זה תחצה.

חמרי: כן. § אחד - בין 900 ל"חזיון", וכאן חסרים עוד שני

מקומות.

ירין: זה ישנו בעמוד הבא "שתים - דרומית ל, חזיון", ושלוש -

על המילה, פורקן' יש מעבר מעל ל"ק", ובמצב ביחס ל, מיסורי'

עדיין מספלים ב, חזיון'".

חמרי: כלומר, עדיין הפיקוד דבק ברעיון שצריך לעשות ב"חזיון"

איזה שהיא צליחונת קטנה...

ירין: וגם ב"פורקן".

חמרי: וגם ב"מצמד".

אחרי השעה 11.00, לא מצויינת כאן השעה, אבל בין 11.10

ל-11.45, מבקש אלוף הפיקוד מברן דו"ח מצב. ברן אומר לו "יש קצת בעיות תחמושת

אצל פלאס", הוא ממשיך להלחם, הוא הזמין ציפורים ל,חזיון", הוא מבקש אויר על

חזיון", והוא אומר לו עוד פעם "מוכרחים עוד ציפורים על חזיון".

ב-11.28 אומר מפקד האוגדה לקצין האגם הפיקודי "מוכרחים

ציפורים על חזיון" דחוף".

ב-11.35 שואל גבי אמיר את ברן "האם הציפורים בדרך אלי?"

ידין: מה זה "משנה גנן"?

תמרי: "גנן" - סיפורתי קודם שמצאתי גדוד סיור ללא טנקים, של

252, הוא לא ידע מה לעשות, ואני לא ידעתי איך הוא

הגיע לשם. היו לו שלוש פלוגות נבמשים עם בחורים מצויינים. חילקתי פלוגה לכל חטיבה

על מנת שישמו כוח חרמש וכוח סיור, והצמדתי אותם עם בוקר לחטיבות.

ידין: אחת רואה פה איזו ידיעה "103 - - - "חזיון" ואח"כ

40 מודיע שיש לו הרבה נפגעים. זה באמצע העמוד.

תמרי: באיזו שעה?

ידין: זה מה שאני רוצה לשאול אותך, כי כל השעות פה לא

הועתקו. זה אחרי המילה "כריש", באמצע העמוד.

תמרי: אין לי כאן "כריש", יש לי כאן שיחה בין קלמן לבין

ברן ב-10.50.

ידין: זו ידיעה מאד חשובה. (לאחר השואת הרו"חוח) אם כך -

לנו חסר פה עמוד.

תמרי: בכל מקרה זה אחרי שעה 11.00, זה בין 11.00 ל-12.00.

"40 מודיע שקרובים למים, יש הרבה נפגעים, הרבה טילים בצד השני, מזרימים כוחות (והכוונה היא לאויב, לא לנו), רוצים גם בסיוע (ברן מבקש סיוע) ומתכוון לעבור לגדה השנייה".

קצת אחרי זה, אני לא יכול להצביע על השעה, אבל זה בין 11.00 ל-12.00, מפקד האוגדה מודיע לגבי ולנתקה, לשניהם יחד "1 (נתקה) - סע קדימה להפגש עם פחם' (גבי אמיר), עוד מעט יגיע סיוע, שקול מצב ודווח לי".

יש כאן שיחה, כדף קצת חחוך, אני מניח שזה כ- ?

(לא מצויינת השעה), למח"ט 217 (נתקה) לגבי אמיר "נכנסים דרך, חביבה", נכנס דרך אליך, ועוד כלים נוספים (וכאן יש צרוף מלים בלתי ברור) לשקול במהירות איך להכנס, להמתין לאויב", בשלבים שבהם מנסה ברן ליצור את הקשר הכלחי אמצי בין נתקה לבין גבי.

ידין: סלח לי רגע, אותה הידיעה, אותה הידעעה שהוא מודיע לאלוף

הפיקוד "קרובים למים, יש הרבה נפגעים, הרבה טילים", אבל הוא אומר "מתכוונים לעבור לשנייה", זה יכול להתפרש אם שלמרות הרבה נפגעים והרבה טילים הוא בכל זאת מתכוון לעבור?

7505 .71.

לפני כן ג.צ.מ.

רשמה ת.כ.

ועדת החקירה-1.8.74
ישיבה קל"ג - בוקר

הער ח"אל ד.תשרי

ד.תמרי:

זה מסתבר, משום שזה לא שלב שברן הפסיק את
החקפת האוגדה, אלא 219 עם הגדוד של אסף יגורי

נכנס יותר מאוחר.

יריין:

זה הנסיון השני?

בהחלט. לפני כן הוא עצר ואחר-כך הוא חאס בין
גבי עמיר לנחקה.

ד.תמרי:

מדוע אני שואל אותך את השעה, כי ב-11.25 אלוף
הפקוד מנסה לשכנע את הרמטכ"ל, ומצליח לשכנעו

יריין:

בסופו של דבר, להזיז את אריק לסואץ. השאלה היא מתי הוא מנסה לנתק את
אריק מסואץ, כיחם לידיעות שיש אצל גבי.

ד.תמרי:

איננו יודע. אני רק נחחתי אצל אריק עם ההליקופטר,
אני חושב שבמסגרות השעה הזו, איני בטוח.

יריין:

מדוע נחחתי?

ד.תמרי:

כי טסתי בהליקופטר מעל לכוחות, ולפתע פתאום
אני רואה כוח שנראה לי אז עצום, עומד על הברגה,
ולא עושה כלום. המפתיע בדבר הוא, שאלה היו טנקי מג"ח - טנקי פטרון, ולא
עלה על דעתי, לאיזה כח שלנו יש כמות כזו של פטונים ומה הוא עושה שם.
מה עושים? התחלתי לחוג מעליהם, ומיד הכנתי שזה לא יכול להיות שלנו. גיליתי
יער אנטנות, ירדתי ומצאתי את אריק, ואז נראה לי הדבר הכי הגיוני, לאחר
הסיסה בשטח, שאם צריך להגיע לחזיון, וכאן יש את כל הכת של אריק עם האוגדה

הער - חא"ל ד.חמרי

שלו, אז שחי אוגדות כיחד. ואז עליתי אליו ושאלתי אותו מדוע אינך תוקף,
והוא אמר לי: לא נוחנים לי. זה מה שאני רוצה, אך לא נוחנים לי.

לסקוב: כאיזו שעה זה היה?

ד.חמרי: אני מעריך שבסביבות 11.00.

יריין: אולי קצת קודם?

ד.חמרי: אולי אפילו קצת קודם.

יריין: כי חטיבה אחת שלו כבר נעה נעה אותה שעה לכוון הגידי.

ד. חמרי: אולי קצת קודם. כאן יש איזה דבר שיכול קצת

לעזור לי כאחור השעה (מעיין במסמכים).

ב-10.31 אני מודיע ל--40 - לברן : הולך לחמזה. הולך לחמזה, כי נגמר

לי הדלק בהליקופטר והלכתי לחדלק בבלוזה. ב-10.31 - 41 ל-40: הולך

לחמזה. חדלקתי בבלוזה וחזרתי. יכול להיות שהנחיתה אצל אריק היתה קצת קודם,

ואולי אחר-כך, אחרי התדלוק.

לסקוב: כמה זמן לוקח לנסוע לבלוזה, לחדלק ולחזור

לאריק?

ד.חמרי: זה לקח לי כחצי שעה.

לסקוב: אם חצי שעה, אז אריק כבר היה עם פקודה לזוז

דרומה.

ועדה החקירה-1.8.74

ישיבה קל"ג - בוקר

7507

.73.

ת.כ.

הער - תא"ל ד. תמרי

ד. תמרי:

אם כך, זה היה לפני 10.31, כאשר נחתתי ליד

אריק ושאלתי אותו מדוע אינו חוקף, והוא אמר

לי: אני לא חוקף, כי לא נוחניס.

היו"ר אגרנט:

איפה הוא היה?

ד. תמרי:

הוא היה באזור הזה (מצביע) - כהכרזה, בגבולות

האלה, עם אחת החטיבות שלו. לפחות חטיבה אחת

ראיתי שם.

לנדוי:

אני רוצה להבין דבר אחד: אמרת קודם ביחס להכניות

האוגדה, שלהכניס יחד שני גדודים או שתי חטיבות,

יש בכך סיכון רב, כי אם ההתקפה נכשלת, אין אוגדה. עכשיו אתה אומר שלא

הכנה מדוע לא מכניסים את האוגדה של אריק. אם מכניסים את שתי האוגדות

ביחד, אין שתי אוגדות. הסביר לי את זה.

ד. תמרי:

כחכם לאחר מעשה, נדמם לי שלו היו מכניסים כאותו

בוקר את שתי האוגדות להתקפה אוגדחית מתואמת של

שתי אוגדות, כאשר שתיהן מבינות את אותה משימה ומתואמות, על הפירדאן -

על חזיון ופורקן, לל כל הגזרה הזו שמאיסמעיליה צפונה עד האי אל-בלאח

או עד קנטרה, - אני סבור שהיינו גומרים את הצליחה המצרית כגזרה שבין

איסמעיליה עד קנטרה.

לנדוי:

מדוע זה לא חל בשלב יוחר מוקדם, כאשר המצרים עדיין

מתארגנים כל הזמן? מדוע זה לא חל על התקפה

בו זמנת של שתי חטיבות, של 163?

הער - חא"ל ד. חמטק

ד. חמרי: זה לא יכול להיות יותר מוקדם, אלא באותו זמן.
שתי האוגדות היו באזורים אלה באותו זמן,
ביום 8 לחודש לפני-הצהריים, ב-7 לחודש לא יצאנו להתקפה אלא רכשנו את
הכוחות. היינו מסוגלים לצאת להתקפה אור לבוקר 8 לחודש. 460 צריך לזכור
שהיתה חטיבה שבאחד הקרבות של ה-6 וה-7 היה לה בסך הכל גרוד 19 שהיה
במצב סכיר וגרוד סנטוריונים אחד שעבר את כל הקרבות במפרקת ליד קנטרה.
זה כל מה שהיה לחטיבה.

לנדוי: אם כן, אני שואל איזה סכונים היה להכניס אותה
לבד להתקפה על הפירואן?

ד. חמרי: אני חושב - וגם אמרתי את זה - שלהכניס את אוגדה
162 עם לברה עם שתי חטיבות 217 ו-460, היו
יכולות להיות שתי אפשרויות: או שהיו מצליחים, או שלא היו מצליחים. לעומת
זה, לו היינו מגיעים לרכוז המכסימלי של הכוחות באותה גזרה באותו בוקר,
עם שתי האוגדות, שזה נראה לי שזה היה מסנה את המצב.

ידין: אתה אומר זאת כחכם לאחר מעשה, אך מקודם אמרת
שכאשר באה לאריק, חשבת כי רצוי שאריק יתקוף.

ד. חמרי: לאחר מעשה אני אומר שזה היה מסנה את החסונה,
אבל חשבתי באותו רגע שהמקודה שלנו היא לצלוח,
אמנם בכוחות קטנים, אבל בחזיון, אבל בשביל מה צריך כוחות קטנים? בשביל
להשיג מאחז?
להניף דגל או בשביל להפשוט מעשה? אין שום ספק שאתה צללת כדי להשיב
מאחז ואחר-כך להתקדם, אחרת למה עוברים? אם משימת פקוד דרוס הייתה רק
להגיע לתעלה, בשביל מה לצלוח? מה זה נותן?

הערך - תא"ל ד.חמרי

ידין:
אני הייתי רוצה לשאול אותך שאלה, אם אתה
זוכר (אם אינך זוכר, לא יעזור שום דבר): אתם
בשלב הזה - אתה וברוך, כרגעים הקשים האלה - ידעתם שבשלב מסוים אריק פתאום
קיבל פקודה ללכת דרומה?

ד.חמרי:
אני לא ידעתי שאריק קיבל פקודה ללכת דרומה.

בפעם הראשונה שידעתי כי אריק איננו באזור

הזה, זה היה אחר-הצהריים...

ידין:
באותה שעה לא ידעת שום דבר?

ד.חמרי:
לא ידעתי ולא תארתי לי .

ידין:
ברוך יודע על-כך לפי דעתך? האם היית על-ידו

באותו זמן?

ד.חמרי:
אני אינני יודע אם ברוך ידע.

ידין:
כלומר על המגמה להזיז את אריק דרומה, בערך 10.30+

ב-10.30, אתם לא ידעתם?

ד.חמרי:
אני אישית לא ידעתי. מהך+אגב+ן+שעה+הז+

(הפסקה)

7510

העד - הא"ל ד.תמרי
(חברי הועדה חוזרים מהפסקה)

ידין: אני רוצה להעלות בעיה שהיה סכיבה רעש גדול, אני

מתכוון לבעיה של המדליון - הגרוד של גפד+עפד+

חיים ארז. לפי העדות של גבי עמיר, בזמן ההתקפה, כאשר הסתכל אחורה
ראה 30-40 טנקים פרוסים. הוא השתמש במילים "ברגע הראשון", אך אחרי כמה
דקות הסתבר לו שזה גרוד של אריק, זאת אומרת של ארז, אשר נמצא שם. היות
ומצבו קשה והגרוד שלו נדפק, הוא רוצה לקבל את הגרוד הזה. ברן פונה
לגורודיש, גורודיש אומר: קח, גבי פונה אל מפקד הגרוד הזה, חיים ארז,
שהיה פעם תחת פקודו, והוא גם ירדו וכולי וכולי, ארז אומר שיברר. הוא
חוזר ואומר: אני מצטער מאד, אין לי אשור, ואז מכניסים את הגרוד של
קרן ונותנים לגבי. מסכיב לכך היו וכוחים גדולים.

אתה, לא משמיעה לאחר מעשה אלא בזמן מעשה, האם

היית מסכיב לבעיה הזו?

ד.תמרי: אני לא יכול לתרום כעסק הזה.

ידין: אבל אתה הרי טסת שם בדיוק.

ד.תמרי: אני רואתי את הכח, אך מי נתבקש ומי אמר אם כן

לתת או לא לתת, - ידעתי גם אז שמבקשים את הגרוד,

ידעתי שיש קשר עם 143. אם 143 אמרו כן או לא, איני יודע. מה הנקודה?

הנקודה היא מדוע הגרוד לא ניתן.

ידין: האם היתה לו הוראה.

ד.תמרי: ואם היתה לו הוראה. את זאת צריך לבדוק עם 143.

7511

העד - תא"ל ד.חמרי
בדקנו זאת עם 143. אני שואל אותך.

ידין:

ד.חמרי:

אני לא יכול לתרום בעניין זה.
אני זוכר את המקרה מאז, אך כאשר לפרטים -
אם ניתן אסור או לא ניתן ועל-ידי מי, אני לא יכול להוסיף. אני רק יודע
מי היה מעורב כחשדות ובכל החהליך.

לסקוב:

יש לי כמה שאלות כדי להבין את הרגע למה שקרה.
שאלה ראשונה: כאשר קבלתם את הפקודה לזוז דרומה,
האם קבלתם מהפקוד חסונה על מה שקורה במזרח מבחינת האוצב, לקראת אלו
אפשרויות אתם צריכים להתכונן, על מה אתם צריכים לחשוב?

ד.חמרי:

האם הכוונה היא לילה של ה-7?

לסקוב:

לא, הכוונה שלי היא ל-6, כאשר התחלם להזיז
את האוגדה מהשטחים של הקו הירוק אל בלרזה וכו'.

ד.חמרי:

כלילה שבין ה-6 ל-7 אני לפחות קבלתי את החסונה
במקוטעין, כי היינו בתנועה. עשייתי חניה
ברפיח, עם חטיבה 104, וגם מפקד האוגדה היה שם, וזה הלך עם טלפונים.

לסקוב:

מה החסונה שקבלת?

ד. חמרי:

החסונה ממנה התרשמתי באותו לילה הייתה, שקו
המעוזים לא מחזיק, ושהצליחה המצרית היא
על רוחב כל החזית. מה מצב כוחותינו מבחינת נפגעים לא ידעתי, אך ידעתי
את שתי עובדות היסוד: שהמעוזים אמנם לא נפלו כולם, אך הם לא פונקציונליים,
והצליחה המצרית היא לרוחב כל החזית כמו כן ידעתי שהיו הפצצות במרחב

7512

הער - הא"ל ל'ד.חמרי

העורפי של סיני, במרחב ביר-המדה-רפידים וכל האזור הזה. אלה הם הדברים העיקריים שידעתי. תמונה ראשונה קבלתי ב-7 לחודש בשעה 06.00 בבוקר, כאשר הגעתי לבלוזה.

לסקוב:

לקראת אלו אפשרויות התכוננה האוגדה? לפני שעברתם את הקו הירוק? מה אמרו לכם, כי יתכן

ויהיו המשימות שלכם?

ד.חמרי:

ראשית, לייצב מצב בגזרה הצפונית. ידענו שאנו אחראים על הגזרה הצפונית, הגזרה הצפונית זה בלוזה ו-20 ק"מ דרומה, כלומר מהים-התשכון זה 20 ק"מ דרומה לבלוזה. אפשרות שניה שהיו מתוכננים מספר מבצעי צליחה בגזרה הצפונית, ולאחר יצוב המצב, לעבור לצליחה.

אדי-כן רשמה א.ג

ישיבה קל"ג - בקר
העד: תא"ל תמרי

7513*

אבל לא היה נזהל-קרב לגבי התכניוח האלה. לפחות לא באוגדה. התכניוח היו מנהלי קימות באוגדה 162 היתה בקיאה בהם שאאלא קרב בחקופה שלפני המלחמה.

לסקוב: מה הבנת מהפקודה שמפקד האוגדה נתן כשהוא חזר מארצות-ב-0.7 כלילה

מהפיקוד? הוא נתן פקודות. אתה לא היית נוכח בקבוצת הפקודות.

אחר כך, שמעת. ממה שמעת - מה הבנת?

ד. תמרי: זה אחר הדברים שאני מנסה לבדוק, מאתמול שהודיע לי שאני

צריך להתיצב כאן. אני לא הייתי נוכח. ממה שמעתי, הבנת

את הכוונה לנקות את אזור החעלה, את הצליחה המצריח מאזור בלוזה.

לסקוב: השתמשו במונח "לנכות" או "לכבוש"?

ד. תמרי: אני זוכר: להשמיד כל אויב הנמצא מזרחה לחעלה מבלי להתקרב

לחעלה, מבלי להשמיד אויב הנמצא פיזית על החעלה, ז"א לשמור על

תחום ההפרדה בין החעלה לבין השטח שמתחיל להתגבר/ולהגיע ל"מצמד". אני לא זוכר, לכוון מזרח

שידעתי באותו לילה, ש"מצמד" לא הכוונה היא לצלוח. כי לנו לא היו שום ציוד

צליחה בשלב הזה ולא שום הכנות פוזטיביות מבחינתנו לצליחה.

לסקוב: ב-8.00 בבקר, מה היחה תמונת המודיעין כמיפקדת האוגדה? מה

עבר? ידעתם אז על האויב? מה אף? איפה ראשי-גשר, אם ראשי גשר לכל

הרוחב? מה נמ. א כגדה המערבית?

ד. תמרי: מה שידענו הוא, הצליחה המצריח מחבססת אמנם על כל הרוחב,

אבל יש מרכזי-כוונד. מרכז-כבוד אחד, בקנטרה. מרכז כב שני

מאי אל-כלח ודרומה עד האגם המר. העומק לא ידענו כדיוק. אני לא חושב, שהקמ"ן

באותו זמן אמר דברים מפורטים על העומק. אני חושב, שהיתה אי-בהירות לגבי

העומק. היה ברור לנו כתוצאה מהתקלויות של ה-7 לחדש, שזה לא ממש על החעלה -

יש כבר חדירה פנימה. כמה העומק של החדירה והעוצמה - לא ידענו. המקום היחיד,

7514

שהיתה לנו חצפיה לפני כמגע עם המצרים, זה היה באזור קנטרה, ולא היה לנו מגע באזורים של האי אל בלה, פירדאן ודרומה, כי גם לא היינו פה. אמרתי קדם, שהכח הקדמי ביותר של 460 היה כאן (מראה במפה) וזה גם כן לא היה כח חצפיה. זאת היתה יחידת טנקים.

לסקוב: אשמח לראות את התנגדות של האויב, אם
אומרים לך; אם אתה יכול לחפוש גשר ולעבור לצד השני -
תעבור עם מחלקה", איך אתה מעריך את ההתנגדות של האויב בצד הזה או בצד השני?

ד.תמרי: שהוא כמעט לא קיים. מה מחלקה יכולה לעשות? או שכוחים
או שאין שם אף אחד.

לסקוב: אני רוצה להבין את הכוונה והמשימה שאמאמאמא מהשיטה
של החכמים האוגדתית. מה הייתה הכוונה של האוגדה?

ד.תמרי: כאן יש לי נקודה חלשה. לא שמעתי את החכמים מפי אלה
שנחנו אותה.

לסקוב: כפי שהצטייר לפניך. האם הכוונה הייתה להגיע...

ד.תמרי: אני הבנתי את הכוונה כך: יש לנו מצב, שהמצרים צלחו
לכל הרוחב. כחות הצליחה העיקריים זה חי"ר ולחי"ר יש

יכולת/שהופגנה כבר ב-6 לחדש עם הטילים, ושמענו את התאור מפי גבי עמיר עם 460.
זה לגבי האויב. השטח: התעלה זה מקום שמי יושב על התעלה ממש, יש לו תוואי קרקע
להחזיק כלפי מזרח, בגלל הגדות, המערבית גבוהה מהמזרחית, אחר כך יש שטח נחות של
משפך מספר קילומטרים, רחבו משתנה בגזרות השונות, ואחר כך יש שטח עולה.

לי היה ברור, שאם אנחנו יושבים על השטח, הם אינם
יכולים לפתח התקדמות מזרחה. כלאמר, זאת ישיבה מולט. אמנם, אנחנו לא על קו המים.
אני רוצה להגיד, שזה האם את הפישה בתקופת ההתשה - ואני שרתי מההתשה עד שלשה ימים
לפני המלחמה בסיני - שאנחנו איננו מסוגלים להיות בנוכחות פיזית בשטח הנחות במספר

7515 אג

קילומטרים מזרחה לתעלה, ביום. מפני שהשטח השולט הוא אצלם. לכן, אם אתה עומד קצת רחוק מהתעלה - הם לא יכולים לפתח צליחה. אבל, אתה לא יכול לדחוף אותם מסט מגדוח התעלה. אם אתה דוחף אותם מגדוח התעלה המזרחית לכוון המים, זה לא שינה מהותית את המצב, כי הגדה המערבית היא בפרוש הגדה השולטת.

לסקוב: מתוך העדות שאתה נחח, יוצא שהמשימה של האוגדה היחה

לטאטא, לנכות, להשמיד, אם בגיזרה השמנה דרוסה את האויב.

כלומר = הכוונה כאן מה היא היחה? לרדת לשטח של "חזיון", "מצמד", "מיסורי", וכמו שאתה יורד תשמיד ותטאטא את הגיזרה הזאת? או שהכוונה היחה שהוטלה מהפיקוד, להשמיד להשמיד את ראש הגשר, ולאחר שהשמדת אותו תרד למטה? או שהכוונה של הפיקוד היחה: להחזיק את ראש הגשר כפי שהוא ולא לתת לא להתפתח, כשהמשימה היא להשמיד את מה שאתה מוצא במסלול שלך? אני מבדיל, לכן, בין הכוונה ובין המשימה. השאלה שלי היא: ממה שהבנת, מה היחה הכוונה?

ד.חמרי: הכוונה כפי שאני הבנתי אותה זה להפסיק את עצמת

הצליחה המצרית, אטאטאטא בראש וכראשונה. והמשימה

היחה להתישב על השטח השולט מזרחה לתעלה, על מנת לבצע את הכוונה הזאת שהם לא יוכלו לפתח את הצליחה.

לסקוב: כשיש לך כוונה כזאת, כפי שאתה אומר, המשימה כפי

שהוגדרה וכפי שאני מבין מהדברים שאתה אומר, זה לא

להתנגש עם החי"ר כי אין לכם חי"ר, אלא את השריון שהוא כפי הנראה יצא מראש הגשר של החי"ר ומנסה לזוז מזרחה, כי מה שאמרו זה להשמיד את כל מה שנמצא מחוץ לשטח של החי"ר ומחוץ לטרוח ההשפעה של מה שנמצא בגדה המערבית. נכון?

ד. חמרי: אלא שהחי"ר המצרי כבר התקדם מזרחה.

לסקוב: אז כמה שחי"ר זו עם השריון, אז אתה עם השריון

אטאטאטא תצטרך לטפל בו. זאת הנקודה?

אג

כז.

ד. תמרי :לסקוב :

כלאמר, לא היחה פקודה להשמיד את ראש הגשר, אלא
מה שמראש הגשר כפי שהוקם בלילה 07.08 אוחז להשמיד

במסלול שאתה נע דרומה? כי אחרת לא היו נוחנים לך לנוע דרומה?

נכון. ברור מאליו היה שמה שנמצא בין התעלה ל"לקסיכון"
מזרחה - בזה לא ניכנס.

ד. תמרי :לסקוב :

ז"א את החי"ר שנמצא עד הדיונה הראשונה ברכס הראשון,
אין לך מה להכנס לשם. אבל, כל מה שיצא מראש הגשר
הזה, שהוא נייד, טנקים וכו' טנקים וחי"ר - את זה תשמיד.

כז.

ד. תמרי :לסקוב :

כלאמר, המשימה העיקרית היחה: שריון שיוצא מראש-
הגשר, כפי שהוכן בלילה - אוחז להשמיד.

כל מה שיוצא. שריון וחי"ר.

ד. תמרי :לסקוב :

כשניחנו הפקודות ל-500 היית נוכח? או שהיית נוכח
אצל מפקד האוגדה, או בקשר, או הבנת אחר כך?

בקשר.

ד. תמרי :

מה הבנת מהפקודות?

לסקוב :ד. תמרי :

הפקודות ל-500 זה לנוע עד ציר הרוחב בשביל להיות
מסוגל לתבצר את ההתקפה, לתח מנוף להתקפה של 217

ו-460.

אג 7517

נחנו לה להגיע כוון "מצמד" עם אופציה "פורקן"?

לסקוב:

על "פורקן" אינני יודע. על "מצמד" כן. ז"א, לפי פקודה. הוא גם לא עבר אף צומח ללא אישור פוזטיבי.

ד. חמרי:

אני רוצה להבין את שיטת ההתקפה. יש לך ראש-גשר מבוסס בסכיבות קנטרה. יש לך ראש-גשר מבוסס מפירדן

לסקוב:

עד "מצמד". על ראש-גשר כזה, כשמאתוריו נמצא סואץ, אתה מפעיל כח נייד, הרי חי"ר אין לך וארטילריה אין לך, אתה לא יכל על ידי כיתור והקפה להשמיד את הכת. כי בשביל לעשות את הכיתור אתה צריך לעבור את הסואץ. אם אתה כבר עובר את הסואץ, למה לך להתעסק אתם? אתה יכל לחדור פנימה. ז"א, מה שאתה יכל לעשות, זה לקחת כח גדול מאד וככה לגרש אותם חזרה לצד השני. אבל, זאת בדיוק לא המשימה שלכם; לא להרוס את כל ראש-הגשר אלא בכוח נחותים - מאחר ולא היה מאמץ דו-אוגדתי וגם לא לקחו את האוגדה החזקה ביותר, כי היו 200 טנקים ל-143 והיו 167 טנקים ל-162. אז בשביל להשמיד את מה שעבר, צריך היה להתקדם לאחד הרכסים, בשיטה של מארב, למשוך אותם שיצאו ואז אחד אחד לדפוק אותם. אם המשימה והכוונה העיקרית היתה להרוס כל מה שיוצא מראש הגשר ומקו "לקסיכון" ומקו המים עד השעה הזאת. כי אחרת, מה יצא? אתם זזתם בחוף האזור המוכה של הארטילריה וברגע שהתקרבתם בהתקפה חזיתית ללא אויר וללא ארטילריה - מה שנמצא בגדה השנייה, פגע בכם.

כלומר, גם הסיכוי במאמץ דו-גדודי של 460 על "הזיון",

עמד במצב קשה מאד לפי איזה שהיא שיטה של עבודה. האם היו באוגדה דיונים איך לעשות את זה? כי אם הראש-גשר היה בקנטרה ושם נשאר גדוד של 217 ועיקר המאמץ היה בגיזרה הזאת, יחכן והיה מתבקש שם מאמץ דו-גדודי. האם היו דיונים מסוג כזה?

ד. חמרי:

אם היו דיונים כלילה, הרי שלא היתי נוכח. ביום,
בחפ"ק הדיון היחיד האפשרי, זה מפקד האוגדה עם
חבורה הפיקוד המצומצמת שלו. הדברים שאני עשיתי באותו יום, לא פרטנו אותם כי הם
גם לא כל כך לגוף העניין. היו הרבה דברים של לחץ בקינב להתקפה; כל נושאי הדרגים
של 217. שמצאתי אותם פתאם הכי קרוב והילקחי אותם לכל החטיבות, כל נושא פינוי
הנפגעים, נושא קידום העיקרית, כי העיקרית היחה בתנועה. אני פתוח נחתי את תשומת-
לבי לבדיוק איך מפקד האוגדה רואה את המשך הקרב ותכנונו והיתי בחפ"ק בשביל להתעדכן,
אבל עסקתי הרבה מאד בדברים שנתנו בקינב ליחידות בלחימה.

לסקוב:

האם אתה חוכל להצביע על המפה איפה היה הגדוד של
500 שני מערבה כאשר 460 חקף? איפה הוא המתין?

אם אתה יודע איפה הוא נעצר או שהוא התקדם?

ד. חמרי:

אני מעריך שהוא היה באזור "הברגה".

לסקוב:

אינך יודע. אינך יודע בדיוק.

ד. חמרי:

אינני יודע בדיוק. אני זוכר את המג"ד שמשי אבל
מקום מדויק אינני יודע.

לסקוב:

פקודות מיפקדה האוגדה ל-217 לאחר המכה אשר 460 חטף,
מה היחה ל-460 ול-217? אשחיהם יחד?

ד. חמרי:

ראשית, ליצור, אצא אני סבור שכן; אני סבור שהכוונה
של מפקד האוגדה היחה ליצור התקפה משני כוונים ולא
גדוד אחד לבד מכוון אחר, אלא ליצור התקפה של שני כוונים, מהכוון של 460 זה יוצא
ממזרח למערב ומ-217 מצפון-מזרח לדרום-מערב.

לסקוב:

לפי זכרוני, מי שהבין שזו התקפה דו-חטיבתית, צדק.
ומי שחשב ש-217 כא להתליף אותו טעה.

7519

- ד. תמרי:
לא דובר על החלפה. אני לא זוכר שדובר על החלפה.
- לסקוב:
האם זכור לך שהחפ"ק של מפקד האוגדה החמקם כשביל למקד על מאפץ דו-הטיבתי?
הוא החמקם, באופן טבעי, בנקודת התצפית הכי טובה בגיזרה, במקום שנקרא ~~המקום~~ זרקור.
- ד. תמרי:
והוא יכול היה לראות ששם את הקרב על חיזון, על חורב?
זה המקום הטוב ביותר בשטח לראות את הקרב ולראות את הגיזרה. הדבר היחיד שהפריע שם הוא שקיבלנו הפגשה. אני קיבלתי פגיעה ~~הפגשה~~ ישירה, נהרגו ונפצעו, זה שיבש את החפ"ק לשעה קלה. אבל מבחינת תוואי קרקעי, זה היה התוואי הטוב ביותר.
- לסקוב:
לא ברור לי איך התארגנה מיפקדת האוגדה לחפ"ק ולמיפקדה עיקרית. מי היה בחפ"ק, ומי היה במיפקדה העיקרית?
בחפ"ק היה מפקד האוגדה עם קצין המודיעין, קצין האג"ם, מפקד הסיוע הארטילרי, קצין החאום האוירי. במיפקדה העיקרית נשאר ראש מטה האוגדה עם קצין סמבצעים, קצין אפסנאות, קצין חימוש, קצין שלישות. אלה ששלושת הקצינים האלה, בעיקר קצין החימוש וקצין האפסנאות, לא כל הזמן נשארו בעיקרית, הם התרוצצו על הצירים.
- לסקוב:
איך התארגנה העבודה? מי עשה את העבודה הבסיסית של איסוף הדו"חיס, הערכת מצב, הכנת חכניות לעתיד, הכנת כל האלטאנטיביות, אם הכוחות העיקריים - קצין אג"ם וקצין מודיעין - היו בתפקיד של עוזרים אצל מפקד האוגדה.
- ד. תמרי:
אומר כך: עד 8 בחודש בסביבות השעה 10 בערב, שאז המיפקדה העיקרית התמקמה בצומת כרטיסן-ספונטני והחחילה עבודת מטה מסודרת, כגלל קרבת המיפקדה העיקרית לאזור הקרבות, ואני מספר פעמים ביום הייתי חוזר מהשטח למפקדה העיקרית, עד אז המיפקדה העיקרית מבחינת חכניות, מבחינת ראייה מה לעשות הלאה - לא תרמה. התרוסה היחידה שלה כ-7 וב-8 לחודש

7520

היתה להמשיך לצבור כח. אפילו ב-9 לחודש עוד היו טנקים על ציר אל-עריש רומני.
טנקים תקועים, שרשרות פרושות, צריך היה להביא יחידות אגד תחזוקה. מבחינת
האוס הקרב וביצוע הקרב, עד 8 בחודש 22.00 בערך, היא לא הרמה. תחום הפעולה
היה במקום אחר.

אבל אני רוצה להדגיש, שכל המלחמה החפ"ק אויש על ידי

הקצינים שבזכרתי, זו היתה שיטתו של מפקד האוגדה, והקצינים האחרים היו
במיפקדה העיקרית. ראש המטה כמעט לא יצא מהמיפקדה העיקרית, פרט לסיורים פה ושם,
ואני את כל המלחמה כיליתי בכל התחום, אפילו בגדודים הקדמיים ביותר, כי
הייתי חופשי להגיע עד הגדודים בכל מרחב הלחימה והמרחב שאחרי הלחימה.

מה שצריכים היו לעשות קציני קישור אג"מיים, אחת עשית. לסקוב:

מפקד האוגדה לא הגיע למיפקדה העיקרית שלו כשביל

להנחות אוגס כדי להנחות אותם, כדי להגיד להם לאיזה אלטרנטיבות להתכונן.

ב-7 וב-8 לחודש אני הנחיתי את המיפקדה העיקרית, עד השעה ד. חמרי:

10 בלילה, ואחר כך מפקד האוגדה.

איזה דיווחים, איזה סימנים מוסכמים היו בקשר לפעולה לסקוב:

הזאת של חנועה מדרום לצפון והשמדת האויב שנמצא במסלול

החנועה הזאת?

אני לא יכול לזכור איזה דיווחים היו. עד כמה שאני זוכר, ד. חמרי:

היו קוי האוס.

קוי האוס היו משוחפים לאוגדה ולפיקוד? לסקוב:

לא. אני חושב שזה היה שיין לאוגדה. ד. חמרי:

אם הפיקוד האזין לרשתות -- לסקוב:

אבל כל קוי התאום/החבטסו על מפת הקוד. לא היו שמות שונים, ד. חמרי:

כך שלא היה קושי לפיקוד להבין.

נניח אם הוא עבר ל**לכנ"ה** אחת קטנה של הרשת, של הגריד, לסקוב:

והוא רצה להגיד: את הגריד הזה ניקיתי - איך היה מודיע?

למשל: אני נמצא קילומטר אחד מצפון ללכסיקון - 107, וניקיתי ד. חמרי:

7321

את השטח.

והיו הודעות כאלה?

לסקוב:

אני לא זוכר אם היו הודעות "נקיחי את השטח", אבל היו

ד. חמרי:

הודעות איפה אני נמצא, מה אני עושה, איפה אני רואה את

האויב - כל התאום והדירות התכנסו על מפת הקוד, שהיא מפת סיריוס של אותה תקופה.

לא היה לכם קוד אחר?

ידין:

לא השתמשנו בקוד אחר.

ד. חמרי:

אגב, זו מפה שאתה גם בידי המצרים. אתה יודע?

ידין:

אני יודע, ולא אתפלא אם יש להם גם המפות מעכשיו.

ד. חמרי:

תסוצח המפות היא כל כך גדולה, זאת מפת כסחון שוטף,

זו מפה לאיסונים, זו מפה לכל דבר. אם לקראת המלחמה הבא לא נחליף את המפה מיד

בהתחלה, המצב יהיה דומה.

מי ריכז את הדיווחים שכאו על תצפיות על האויב, דיווחים

לסקוב:

על האויב?

בחפ"ק - הקמ"ן.

ד. חמרי:

ויש לו מספיק סידורים ועוזרים?

לסקוב:

היה לו נגמ"ש מודיעין מצוייד כהלכה.

ד. חמרי:

זאת אומרת שזה היה חפ"ק גדול?

לסקוב:

שלושה נגמ"שים, ג'יפ, ועוד זחל סנק.

ד. חמרי:

והוא יכול היה שם לעשות גם הערכה מצב מה יקרה בעוד

לסקוב:

שעהיים, מה יקרה בעוד שלוש שעות?

הוא יכול היה, בהסתייגות אחת. נדמה לי שעד 9 לחודש,

ד. חמרי:

ואולי עד 10 לחודש, כשהרמתי טלפון כלילה מהסיפקדה העיקרית אל ידידי מפקד יחידה

848, יחידת האזנה, ובצעקות אמרתי לו שאם לא ישלח לי מחר יחידת האזנה, אהרוג

אותו. רק ב-10 או 11 לחודש קיבלנו יחידת האזנה. יחידת ההאזנה הזאת נשארה

אחנו כל המלחמה ותרמה רבות.

7522

- מודיעין מתצטויות קיבלם? דיווח? לסקוב:
- רק מתצטויות כשהכוחות במגע. ד. תמרי:
- חנועה של כוחות וצפי לעתיד - לא היו. לסקוב:
- הדיווחים על מצב כוחותינו למי היו מגיעים ומי היה מנחה אותם?
- קצין אג"ם יחד עם מפקד האוגדה בחפ"ק, ובסיפקדה העיקרית - ד. תמרי:
- קצין המבצעים -
- אלה שתי רשתות. לסקוב:
- האזינו. כל הזמן האזינה העיקרית האזינה. ד. תמרי:
- מה קרה עם ההערכות שלהם? לאן זה הגיע? מי השתמש בזה? לסקוב:
- מי הכין טיוטה של הערכת מצב בשביל מפקד האוגדה ב-8.50, ב-10.45, 11.20, ב-12.05?
- ב-8 בחודש? החפ"ק בעצמו. ב-8 בחודש העיקרית לא ד. תמרי:
- חרמה לקרבות מבחינת הערכת מצב וגיבוש תמונה.
- האם ידוע לך אם החפ"ק הגיע פעם סמוך לטיפולת 460 ו-217? לסקוב:
- ב-8 בחודש הוא לא הגיע למיפגש פיסי. המיפגש הפיסי היה ד. תמרי:
- קרוב לשעה ארבע אחר הצהריים -
- לקראת ההתקפה השנייה? לסקוב:
- כן. שם נכחו שני מפקדי החטיבות, מפקד האוגדה ואנוכי. ד. תמרי:
- עד אז לא היה שום מיפגש.
- מי דיווח באופן שוטף לפיקוד דרום, וכאיזה צינורות, על מה לסקוב:
- שקורה באזורי הטגעים של כל החטיבות?
- חפ"ק. ד. תמרי:
- החפ"ק עסק בשליטה על כוחותינו, החפ"ק דיווח על המצב? לסקוב:
- החשוכה היא: החפ"ק. ד. תמרי:

אני רוצה לשאול לא על העבר, אלא על ההווה. אתה מפקד
היום על אוגדה 162 בסיני?

ידין:

כן.

ד. חמרי:

היית יכול לומר לנו מהם שלושה או ארבעה הלקחים העיקריים
שלך מהקרב של 162, לקחים שלמדה במלחמה ואתה מיישם אותם

ידין:

עכשיו במפקד האוגדה, על מנת להטנע מכמה שגיאות שנספגת שנעשו שם. לא הכל,
יש בוודאי מאוד דברים, אבל אני שואל לארבע או חמש מסקנות יסודיות, גם
בעניינים שדיברנו עליהם.

ד. חמרי:

מסקנה ראשונה שאני מרשה לעצמי לומר כאן, ואמרת אותה
בשכוע שעבר לרמטכ"ל בכיקורו אצלי. האוגדה שלי אחראית עכשיו

על הגיזרה הדרומית בסיני: גידי, מיחלה, רס סודר.

כערך הגיזרה של אלברט?

ידין:

קצת יותר גדולה משל אלברט. אולי אפילו פי שנים משל אלברט,

ד. חמרי:

כי סיני מחולק לשתי אוגדות, חצי חצי מכחינת השטה.

אם האויב יתקוף אותי בהתקפת פתע - ופתע זה לא רק שנודע לי

הדבר כשחקף, אלא גם אם ידעתי שעומ מספר לפני כן ולא הספקנו לגייס את המילואים

של האוגדה -

סדירה?

ידין:

זאת אוגדה סדירה למחצה. אין לנו אף אוגדה סדירה ממש בקו.

ד. חמרי:

הכל סדירות למחצה. כי אגד ארטילרי - שכלל פסולתאם

לא כולו בסדיר, אגד החחזוקה - כולו מילואים, גדוד הנדסה - כולו מילואים,

השלמות של המפקדות, פלוגות חרמ"ש וסרגמות 81 של הגדודים - כמילואים. אוגדה

סדירה למחצה.

7524

אם תופסים אותי במצב דומה, כאשר לא גייסתי את המילואים,

הפתיחה תהיה פחות או יותר כמו במלחמת יום הכיפורים. ללא ספק אמנע משגיאות, לא ארוץ למעוזים הלוך וחזור כדי לאבד טנקים על כלום, בלי חוצאה, אמנע משגיאות טקטיות שנעשו בפתיחה. אבל החמונה האופרטיבית - אין לי ארסילריה, יש לי גרוד אחד על גיזרה של 80 ק"מ, אין לי חרמ"ש, כמעט אין לי חרמ"ש, אין לי מרגמות, אין לי דרגים, כמעט אין לי דרגים. אם יהיה זמן מספיק כדי להשלים את הערכות המילואים,

אני מעריך שאני להתזיק גם נגד החקפה -

ידין: מהי ההערכה שלך, אילו ידעת שעת השין של האויב - כמה

זמן לפני זה אתה צריך - לפי הידיעה שלך על מצב המילואים

וההתארגנות, כדי שלא סתם ירוצו בפאזה קדימה - כמה שעות משין מינוס אתה צריך לקבל את המילואים?

ד. חסרי: אופטימוס - שבוע. מינימוס - 48 שעות. אני אומר 48

שעות, כי אני מנחה : 24 שעות עד שהמילואים יביעו

לימ"ח ויהיו מוכנים לתזוזה, ועוד 24 שעות לתזוזה, הערכות בקו.

ידין: כעצם אתה צריך 60 שעות, כדי לתח גם 12 שעות להתאזרח.

ד. חסרי: בין 48 ל-60 שעות. זאת אמרתי לרמטכ"ל. והרמטכ"ל

הסכים אחי. זו מסקנה אחת.

ועדת החקירה, ישיבה קל"ג

1.8.74, ישיבת כקר

העד: חת-אלוף דב תמרי

7525

חסלח לי רגע בנקודה זאת, את המלואים האלה

ידין:

אחה מחרגל עכשיו בקריאות ?

תמרי:

אח 143 כשהייתי שם מרגל, 162 כרגע עוד לא

דב תמרי:

מפני שיש כאן כרגע ארגון קצת מסוכן

כי 162 מי שעדיין אחראי עליהם זה הגי"ש, והם כחהליך הקמה לסדיר

ועדין המילואים, אני לא פוקד, אלא בקרב. אותו הסידור הקודם.

אז כך שאני כרגע לא מחרגל אני מתכוון בזמן הקרוב ביותר לפנות לגי"ש

ולאמר להם מה אני רוצה לעשות עם המילואים, סיורים בשטח, כל מיני דברים

שאם יש מלחמה זה לא יפול עליהם מהשמיים.

אחה כפוף ^מ לפקוד, הפקוד לא יכול

ידין:

לדחוף בכוון זה ?

הבעיה היא לא לחץ, אנחנו הולכים לעשות

ד. תמרי:

זאת חוך חודש אוגוסט .

אני מכין זו מסקנה אחת.

ידין:

כן זוהי מסקנה אחת, להתגייס בזמן.

דב תמרי:

מסקנה שנייה, זה שהייתי רוצה לראות מה

באוגדה, או אורגנית לאוגדה חטיבת חי"ר, עם ניוד מחקבל על הדעת

ניוד קרבי,

נגמ"שים ?

ידין:

נגמ"שים, זה עוד רחוק, לפחות זחל"מים.

ד. תמרי:

7526

ועדת החקירה, ישיבה קל"ג

2.8.74 ישיבת בקר

הע"ד תח-אלוף דב תמרי

דב תמרי: כדי שאוכל להמשיך איתם לעשות עוד כמה דברים. לשמור את תנופת ההתקפה, אם נמצא בהתקפה בלילה, להחזיק מעברים קרקעיים, שטחים קרקעיים, במקרה זה מעברי הג'ירי והסתלה. אני צריך חטיבת חי"ר, במקרה זה לא סתם חי"ר, אלא חי"ר קל רגליים.

מסקנה נוספת מהמלחמה, שאם קרב שריון בעיקרו מורכב מחנועה אש, הפרופורציה בין החנועה לאש צריכה להיות מאוזנת. אנחנו נמצאנו כמלחמה במצב שהיה לנו כושר חנועה עדיף בהרבה על כושר אש. לא הייתה לנו עוצמת אש. אנו זקוקים לעוצמת אש. אבל עוצמת האש הזו חלופה ברכש והתארגנות הצבא ובחודשים הקרובים אין לי את זה. ואז אני נמצא בעוצמת האש כפי שהייתה לי ביום הכפורים. והלקח המיידני שאני צריך להפיק שאם פעם חשבנו שאנחנו יכולים לחקוף עם שלוש חטיבות בו זמנית בשלוש זרועות נפרדות, צטרך להתאים את כמות הארטילריה לסיוע האווירי שנקבל, או אני צריך להתאים את החכנית המכצעית שלי לכמות האש ואז יכול להיות שההתקפות וההבקעות במידה ואעשה תהייה בגזרה צרה, כשכל האש אני נותן לטובת חטיבה אחת. ואחר כך מעביר את האש לטובת חטיבה אחרת. אינני יכול לחלק את האש לפרוטות לכל הרוחב. אחרת אין לי כלום.

מסקנה נוספת, אני מוכרח שהחרמ"ש ימצא כל הזמן עם הטנקים. עוד מסקנה, החיר של האויב זה לא דבר שאתה רץ אליו באה והוא בורח, זה מחייב התקפה מתואמת ומתוכננת, אם אני חוקף. מסקנה נוספת, בקו הקדמי, אם אני מחלק את השטח שלי היום לשלושה חלקים המרחב הקדמי, מערב המיצרים, והמיצרים עצמם, לא ^{להתבצע} ~~להתבצע~~ בקו הקדמי ולא להיות כפוף לקרקע, לעשות הכל בהגנה ניידת.

7527

ועדת החקירה, ישיבה קל"ג

1.8.74, ישיבת בקר

העד: חת-אלוף דב חמרי

ד. חמרי:

פרט למכשולים, מוקשים, תעלות נ"ט וכדומה.

כצד המערבי של המיצרים, להחזיק את הקרקע

על מנה למנוע כניסה, בשאר המיצרים להחזיק חצפיות כי אין לי מספיק כוח,

לאחר את האויב שינחת שם, כשיגיע לשם, ובעזרת העתודות האחוריות לחקוף.

אלה הן עיקר המסקנות.

יריין:

אני שמחי לב שפרט לבעית המילואים, ואני חס וחלילה

לא רוצה לזלזל, אהה החרכות בכל מה שנוגע

אפשר לאמר, סקטיקה והפעלת הכוחות, אבל גם מהשאלות ששמעת פה, וגם מה

מהנסיונות שהיו לנו בעבר, ראינו שהלקויים יסודיים ורציניים היו

במודיעין קרבי, אני לוקח לדוגמה אפילו מפה, אי שליטה, כוח שליטה

האום עבודת מטה, וכיוצא בזה, מה בשטחים האלה למדת מבחינת הנושא.

ד. חמרי:

כתחתי למפקדת הגי"ש הצעה, הוטל עלי על

ארגון מערך הסיור, באוגדה קבועה.

מצע די שמן, אבל בעיקרו אומר שחייב להיות גורם סיור, אני לא יכול

לאמר איזה גודל זה לא משנה כרגע, ברמת גודל השריון, חטיבת השריון

והאוגדה. כל גוף מהנמוך ביותר עד הגבוה חייב שיהיה לו גוף סיור

כאשר גוף הסיור חהיה לו איזו שהיא הפרדה פנימית.

סיור וחצפית. לטובת החצפית קבעתי דברים מאד מוגדרים.

איך החצפית צריכה לעבוד ואיך הקשר, הרשתות, כאן קבעתי דברים

מאד מוגדרים, ואת זה צריך לחת למודיעין הקרבי.

7528

ועדת החקירה, ישיבה קל"ג

1.8.74, ישיבה בקר

הער: תת-אלוף דב חמרי

המודיעין הקרבי, איך מתבצע העכול

ידין:

וקבלת החומר מהפקוד, כל הדברים האלה ?

כל מערכת קצין המודיעין.

מה שקשור לזה, מה שצריך לעשות זה לעבוד כפי

ד. חמרי:

שעבדנו בעבר. להתעסק בזה ללמוד כפי שעשינו

בעבר.

מה עם עבודת המטה ? שליטה.

ידין:

יכול להיות שגם בעבודת המטה, בשליטה לא

ד. חמרי:

אתגאגאגאגאגאגא לא היו לנו קשיים, ולא

קשיי קשר. יכול להיות שהיו לנו קשיים בעבודת המטה. אבל לא בשליטה.

דווח סקוח, תכנון.

ידין:

מה צריך לחזק את העיקרים. ולהטיל יותר עבודה.

ד. חמרי:

מה שהוא בענין כטחון שדה.

ד"ר נבנצאל:

צריך להפסיק לדבר בקשר כפי שאנחנו מדברים

ד. חמרי:

היום. זאת השקעה גדולה מאד. ההבדל בינינו

לכין המצרים והסורים, הם מגיעים לדרג הנמוך ביותר עם הקשר הקווי.

אנחנו לא. מיד מוציאים את החרגיל. החוצאה, אנחנו מדברים הרבה עם

הרדיו. וכאן הוא הלקוי שלנו בנושא כטחון שדה. יותר מזה שהמטה

הגיעה ליריהם.

7529

ועדת החקירה, ישיבה קל"ג

1.8.74, ישיבת בקר

הער: חח-אלוף דב חמרי

אם אתה מדבר בטלפון אתה יכול לדבר עם מפת סיריוס
אבל אם אתה מדבר באלחוט השאלה מה אתה עושה, האם
צריכה להדחף לך מפה אחרת לגמרי ?

ידין:

מוכנות לנו מפתח להחקפה.

ד. חמרי:

מה עכשיו איפה הן נמצאות, יש פק"ל ?

ידין:

יש פק"ל המפוזרת נמצאות במחסנים, והיה ויתפסו
אותנו כפי שאמרתי בהפתעה, כפי שהיה ביום כפור
ולא יהיה לנו שבוע או 60 שעות מינימליים להתארגן הבלגן יהיה כפי שהיה
ביום הכפורים.

ד. חמרי:

במטכל ?

ידין:

באוגדות. המחסנים הם באוגדות. בכל אופן
ב-143 זה נמצא באוגדה. אם תהיה לנו התראה

ד. חמרי:

של 24 שעות לחלק מפות, נספיק.

טוב, מטרת השאלות שלי, זה ברור,
האם קבלתם, דרך אגב לקריאה את הדוח שלנו ?

ידין:

אני לא קבלתי, נדמה לי,

ד. חמרי:

אתה שייך לספ"כ, למטכל ?

ידין:

אני לא שייך למטכל, אני שייך לספ"כ,

ד. חמרי:

7530

ועדת החקירה, ישיבה קל"ג

1.8.74, ישיבה בקר

הערות: חת-אלוף דב תמרי

ספ"כ זה מאל"מ ומעלה, אני חושב שאני צריך
לקרוא.

ד. תמרי:

גם אני חושב, לא קבלתם הודעה בקשר לכך?

ידין:

לא קבלנו הודעה.

ד. תמרי:

חודה לך.

היו"ר אגרנט:

הישיבה הסתיימה.